

308771

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

VOL. 3. } చెన్న పట్టణము 1916 నంబ జూలై నెల 6 వ తేది గురువారము } NO 82
నంపుటము. 3. } న శ నా మ స ం వ త్స ర ఆ మా థ మా స శు ద్ధ ప ష్టి త్రి. } సంచిక ౮౨

భూత, ప్రేత, పిశాచ, వీడ నివారిణి. బాలగ్రహ, అశాల సుత్య సంహారిణి.
కల రూ. 1-4-0. దేవదత్త విభూతి తపాలా ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

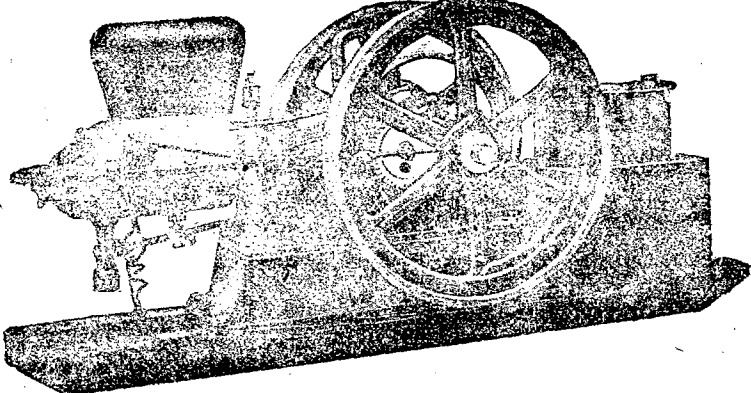
పరమపూజనీయుని నీ విభూతి మంత్రము క్షయముగా నొక ఈశ్వరశాసనముచే నమకూర్చబడిన దనిటచే సాధారణముగా చంటి బిడ్డలను, నూతికా గృహములకు, చూసే దుర్బలలకు శ్రీ పురుషాయ నమః అనబోయి పీడించు గృహభాధలను నివారణజేసి సాధ్యమగుచున్న నొకప్పుడు జనువృద్ధులు, బంధుమిత్రులు, కలహకాంతి, సర్వగ్రహ శాంతి మొదలగు మహాభయములను నివారించి, ఈశ్వర భక్తిమంతులగు అనురాగ వంతులగు, విద్యార్థులను భారతీయ పుత్రులగు జేయగలుగును. ఇట్టి అభయ ప్రాప్తికరమైనట్టి యొక సర్వ అష్ట శాంతి దాయనియు నగు నీ దివ్య విభూతిని విశేషలంఘన ఉపయోగపరిచి చూడవలెనని భక్తితో అభీష్ట సిద్ధిని గాంతును. దీనికి సంజేహము లేదు. ఇందుకు ప్రతిఫలముగా మహాజనులు భక్తితో నిచ్చు దీర్ఘమును ఈశ్వరార్పణముగా వీడ నారాయణుల సంరక్షణకుగాను వినియోగించబడును.

ఇదిగాక ఈ మహాదేవాలయమున ఎట్టి ప్రతిఫలములు కోరకయే యోగశక్తిచే వ్యాధులు నివారణ జేయబడును.

473 చిరునామా:— మహాదేవాలయము, శికింద్రాబాదు.

13-6-16 Devar's Divine Healing Elysium, Secundrabad, DECCAN.

“ఆమెకో” యంత్రములు గ్రూడ్ పెట్రోలుతో నడుపబడును

ఈయంత్రము నడపుటకు నీ పిల్లవాడు అయిదు నిమిషములలో నేర్చుకొనగలడు. చిన్న యంత్రసహాయము గావలసినవారికిరకు ప్రత్యేకముగా తయారు చేయించబడినది. పంపులను, రంపపుయంత్రములను, బియ్యపుమరిలను సాదా ఫేట్ రీలను, అచ్చయంత్రములను, మొదలగు నానావిధ యంత్రములను అద్భుతముగ నడవగలము.

వెల అతిసులభము, పనిచేయుచుట కగు వ్యయములును చాల తక్కువ. 1½ మొదలు 6, బి. హెచ్. పి. వరకు రకమువారిగా మావద్ద ప్లాకులో నున్నవి. వెంటనే డెలివరీ చేయబడును. వెలులు, ఇతరవిషయములు తెలిసికొనగోరువారు దయచేసి మా కిట్లు వ్రాయును.

బెన్టు అందు కంపెనీ లిమిటెడ్డు, ఇంజనీరింగు డిపార్టుమెంటు, పోస్టుబాక్సు నెం 63, మదరాసు.

180 పులుల పుస్తకము ఉచితము
ఆరోగ్యమున కాశ్వశుభమునుపొందు స్యాభావిక మైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలగజేసి శరీరశాఖ్యమును దృఢగౌరమును ఆయుర్వృద్ధిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇవాడుగా నీయబడును. పోస్టు చార్జియు మేమే భరించింపవలెను. వెంటనే వ్రాయును.
219 వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవిందజీ, ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వము, 157, బాద్మి, మదరాసు.

వైద్యవిద్య
దీనియందు మొదలుగ వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144 పుటలుగల పుస్తకము. మీ యింటివద్ద ఏ కర్మములేక పోనేజీ ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటుంది. తీసికొనటకు నిష్ఠులులేరా? నేడే ఒక పుస్తకమును వ్రాయును. రాజవైద్య నారాయణజీ కేకరజీ, 188 20, వై నాబాదుకోడు, మదరాసు.

Magic Cure! Marvelous effect!!
Lions Asiatic Balm. Price 2/3 Ounce Rs. 0-8-0
Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0
Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0
Descriptive Catalogue free on application
ALLBUTT & Co.,
CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

అతివృక్షకాలమునకు తగిన శిరోతాక నివారణి యేది?
మన చందనాది తయిలము
ఈతైలమును వారమునకు రెండు తడవలు ప్రాతః కాలములో రానుకొని స్నానముచేసినయెడల పిత్తనీచ దీగును, కన్నునుంటును, కఫాలవృద్ధి, ఒంటివలనొప్పి, తలతిగులు, కంటి కంటి రాలుట, శమనమవుతున్నది. దీక్షణమైన బుద్ధి కలుగును. క్రయము దబ్బా 1-కి రూ 2-0-0
ఇదిగాక మావద్ద నువాసన వికృతమైన మహాశయి, శున్నము, బొబ్బెతును, నుగంధ స్వాసనాదీ, కేళాగరూ చందనపత్రము, అరగజా, కేసరిపత్రము, పురుగు, జివ్వారి, అంబు, మొదలైన వస్తువులు దొరకును. క్యాబులగు నాను నీవవారె వ్రాయవలెను. కే. ఆర్. వి. అందు కో, 455 నువాసన వ్యాపారము, మంధకోణము.

K. R. V. & Co. PERFUMERS, KUMBAKONAM.

ఆంధ్రసర్వకళాశాల
విద్యాప్రవృత్తి
ఇది
శ్రీయుత కట్టమంచి రానులింగారెడ్డి
గారిచే వ్రాయబడినది
వెల 0-4-0] [హాఫ్టి ప్రత్యేకము
ఆంధ్రసత్రికా కార్యాలయము
7 తంబుకెట్టి వీధి, మదరాసు.

కలరామాత్రలు
కలరా ప్లేగువలెనే ఒకవిధమైన అంటుబాధ్యము. ఇది గాలియందు నీటియందు ఘనమానువుపైన విష పురుగులు చేరుటవలన గలుగును. ఈ పురుగులు, శరీరముగో శరీర కత్తమును వెనుపును. ఈకలరా మాత్రలు లోపల ఇమిడి వెంటనే విషపురుగుల జంప్రచారంభించి, వాంతిభేదుల తగ్గించి, మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును వెల 0-4-0
అమృతాంజనము పిరో, మదరాసు.

నగర పారిశుధ్య సంఘములు.

II

కాకినాడనుండి దుగ్గిరాల నూతనపు కాళరావు గారిట్లు మా పేర వ్రాయుచున్నారు:—

ఇంగ్లండుదేశపు పట్టణములందీ పురపాలన సంఘము వారియందుగల బాధ్యతల నిపుడు సంగ్రహముగా వివరింతును. పట్టణమునందల్లయున్న దుగ్గిరాలను నిర్మూలించి పారిశుధ్యము కల్పింపును. దీనికొరకు చాలినంత యారక్షిక సైన్యమును వారు నియమించుకొందురు. యంత్రోపాధులతోని పనిచేయుచు సమీకృష్ట కట్టి యల్లర చేయవలెననియును యీ దేశమునందును సులభముగా యందక పోవచ్చును; కాన మేయరు తెలుగు సైన్యమును పిలిపించి అల్లరి నణచివేయుట కధికారము గల్గియున్నాడు. అతడు నిలిచి సమీకృష్టపారిశుధ్యమును నిర్మించుచు చెదరిపోయి అల్లరిని మానుడని కోరినను వారు విసరేని, తుట్టించుటయు దిగ్గర చదివి సైన్యము సహాయము గొని అల్లరియొకలను విధులనుండి తరచుగొట్టించును. వారెప్పు టికిని విసక ఎదుర్కొనినవారి వారై తుపాకి గాల్పించును. ఇది కడు సమస్యగా సంభవించును. సామాన్యముగా కృష్ణవర్మ చుంతయు పోలీసువారి సహాయముతోనే జరిగిపోవును. బోలీసు సైన్యము “వాచిమిటి” పరిశీలన సంఘము వారి వద్దను పనిచేయుచుండును. పూర్వ మిహిలీనువారు మానదేశపు తలారులకన్న పెక్కువ ప్రయోజనముగాదు. ఇక్కడి గ్రామ తలారులకంటే విడుదల లాంటివ చేత బట్టుకొని రాత్రుల పిల్లలకుండు గస్తీ తిరుగు చుండి. 1829 సంవత్సరమున నర రాబర్డు పీలు మొదలు లండన్ పోలీసును సంస్కరించెను. 1856 సంవత్సరమున కవుంటింకు పోలీస్ కు పోలీసు నియామక మయ్యెను. లండన్ నగరము మట్టుకు లండన్ నగరపుపోలీసు, రాజధాని నగరపుపోలీసు అని రెండు తెగలుగ నున్నాడు. ఇందు మొదటివారు లండన్ లాల్ల మేయరు నధికారముక్రిందను రెండవవారు హోమ సెక్రటరీ అధికారముక్రిందను నున్నాడు.

నూతన క్రిందటనింగ్లండులోని పట్టణముల పీలులలో మొదట మొదటను చూచు దీక్షలును, గోతులు కట్ట ములతో రస్తాలును, పులిపోట బురద పెట్టుటయును కాన నగుచుండెని గ్రంథములవలన తెలియుచున్నది. నరమైన జలదారులన్న నేమో యనేకపట్టణములకా రెరుగరు. ఇప్పుడు పీలులలో పొక లేక విద్యుచ్ఛక్తి వీక్షణము, చుట్టారస్తాలు, మరి కుభ్రీయగు తుడుకబడిన రాజమార్గములు, దుర్వాసన దూరమైన జలదారులు వారి స్థానము వాక్రిమించి, జనాభాగ్రము కృత్రిమించి, మరియొక సంఖ్యకు తగ్గించిపోవలసివచ్చును. హెచ్చించి. ఇట్టియు ఫలాపేక్ష లేకుండ గౌరవమునే కృధానముగా పెంచు నాటుపడుచుండు కొందరు పురపాలక సంఘముల యభిమానులేతే జేసారెను.

దాహాదకము.

పురపాలక సంఘముల నిర్మించు పురపాలకము చాలినంత మందినిని వారకుట. రాజ్యముందలి సర్వవిధములగు స్థానిక సంఘములవారు పురపాలక కమిషన్లనుగ మంచినిటి నిర్మించుటకు సాధనాధికారములను సార్వమెంటువారు సమకూర్చిరి. ఇకూడ, పారిశుధ్యము, మొదలగు ననేకరోగములు నీటిలోని క్రిమిజీవీకణము పుట్టుచుండును. అట్టి నీటిని పురపాలకము గా విచ్చి, ఆ బాగుగోపాల మందకు కల్పమరహితమైన నీటిని ద్రావి క్రమముగా లగుటకు కారణములులేన పురపాలక సంఘములవారి బాధ్యత కడుగొప్పది. వారు దానిని సమర్థతతో నెరవేర్చుచున్నార. మరియొక ప్రజలలో ప్రకృతికాన్త్రుజ్ఞానము హెచ్చి వారును అధికారవర్గముతో నేకీభవించి విభూతముల వాలోచించుటకుటలన, చేసిన దానికి మెరుగునవచ్చుచున్నది. 1876 సంవత్సరము మొదలు పురపాలకపురపాలక విషయము సం దింగ్లండురాజ్యమునందల్లదృష్టములకు మార్పులేటేట జరుగుచున్నవి. బోకపుల్లియొకాదు ప్రముఖ నగరము నల్లంఘించి సంవర్ధించినవారికి 1876 వరకు నవరాధము విధించుట కధికారము గల్గియున్నాడు.

పురపాలక సంఘములవారి విధానకృత్యముల లనేకములు. పీలులలో దీక్షలును తెలిపించుట, రోడ్లువేయించుట, ముందుకొరకు ముందుల చేర్చుచుట, పీలుల కుభ్రము చేయించుట, జలదారులను బాగుగ సంయుటలన జనసామాన్యమునకుండు సుధపాయము కల్పించు. ఇదిగాక బాజులను, అంగళ్లను పరిశీలించుట; ఇతర దహన పాటికల నేర్పుచుట; అపరాధముల స్థాపించుట; వ్యాధ్యాదుక్రిడలకు స్థలములను కలపించుట; వివాదమునకు బహిరంగస్థలముల నుంచుట;

ఉచితపు సుక భాండాగార, వాస్తవ్యులకా వసనమందిరముల నిర్మించుట; పాలు, నెయ్యి, భోజనపదార్థములు, మూతలు మొదలగువానిలో నవ్యపదార్థ మిశ్రమమును తగ్గించుట, ఈమటకు చేరువుల క్రమించుట; చాకీరేవుల కట్టించుట; నూతన గృహనిర్మాణమును తరీక్షించుట; వైద్యసహాయము మొనరుట, పాఠశాలల స్థాపించుట; వేదబాలికల భోజనసదుపాయ మేర్పరుచుట మొదలగు బాధ్యతల నెన్నిటితో పురపాలక సంఘములవారు నిర్వహించును. కొందరు సంఘములవారు తమ పట్టణములందు ట్రాంబండ్లను వేయించి, దీక్షములకు పొగవాయువును, విద్యుచ్ఛక్తిని తామే పొందుతు విక్రయించుచున్నారు. దీనిమూలమున నవి చాకగ వారకుటయే గాక, విక్రేతల లాభము నపేక్షించుచుండుటయు విక్రేతపదార్థములు తప్పక నమకూడుటయు సంభవించును. పాలవిక్రయమును మ్యూనిసిపల సంఘములవారు స్వారంభించుట నను విషయము పలుచోట్ల యోచనయందున్నది. పసిబిడ్డలకు వచ్చుచున్న యనేక రోగముల కీకలితపాలే ముఖ్యకారణమని యిప్పుడు నిశ్చయమయ్యెను. కాన పాడికపురులను నిర్మి వానిని భరించవలసినవని కూడ కొందరకాలముగా పీలై బడగలదు.

అయుద్యోగమున నెరవేర్చుచున్న కాలమున, తర్వాత నొకయేడాదివరకును, మేయరునకు మే జస్టీటు అధికారముండును. పురపాలకసంఘములవారి శాసనముల కల్పించునందుకు, బిడ్డలకు పాఠశాలకు పంపించుట, ట్రాగి యల్లరచేసించుట, మరియితర స్వల్ప సేవములకు మ్యూనిసిపలు పోలీసుగోద్రువారు జేసింతురు. మేయరున కనేక వ్యాపారములుండుటలన వారకు దినమంతయు కూర్చుండి సేవములను విచారింపవలదుగాన, ననేక స్థలములం దీక్షగొరకు జీతగాడగు మేజస్టీటును నియమించును. అతడు సామాన్యముగా బాధ్యతగ నుండును. అతనికి సహాయముగా రెంచిగోద్రువర్షియుండును. పురపాలక సంఘములవారి వ్యాపారములలో సామాన్యముగా వ్యాపారాన్త్రుజ్ఞాన మావశ్యకమగుటచేత, దానిని చనివినవారి నొక్కరి టవుకెక్లర్కు అనుపేర నియమించును. అతడు మ్యూనిసిపలు సభలకు హాజరు, వారి రికార్డులకు భద్రపరుచును. కవున్లు సభలకు నోటియు బాకీ చేయున, కవున్లునై దావాలు వచ్చినప్పుడు వానికి గానలయు సంబాంపీ సిద్ధముచేయును.

అదేకమునం దిచ్చుటలేనే గృహములమీద, భూముల మీద, వృత్తులపై, ఆదాయములమీద కన్నులను వసూలు చేయుదురు. అచ్చటి విధానమును వెలప యల్పించుట అనావశ్యకము. అదేకపు వాడెముల పాము, పిల్లింగులు, పెన్నలనుబడును. పాము 15, పిల్లింగు మన 12 అబాలు, పిల్లింగుకు పెన్నలు 12, అవగా మన అణా వారిపెన్నీ సమానము. సాధారణముగా ఒక పాము ఆదాయముగలవాడు 9 పెన్నలు వసూలించును. అతడేరక్తమున వాటాలు, అడ్డము వడ్డీలు రూపమున లాభము తీసినయెడల పాము 14 పెన్నలు వసూలు చెల్లించవలెను. ఈయదాయపు పన్ను 24-0-0 ల లాపు ఆదాయము వారికిలేదు. ఈవల్ల యుపోద్ఘాతముతో విరమించి మన చెన్న పురపాలకాయందలి మ్యూనిసిపలు వ్యవహారములను గురించి వ్రాయ నుద్దమించెనను.

గాను లయిట్టు-డోరేగింపులు

అతి మోరమైన మురణములు.

(ఒక విలేఖనుని వద్దనుండి)

కాకినాడ జూలై 4.—కడతిన నెల 25 వ తేది ఆదివారము రాత్రి నుమాడు 9 గంటల సమయమునం దీక్షణము బాజుకపిడిని మాకాల దొరయ్యవాయుకుగారి యంటు మాకేగింపు మహోత్సవసమయమునందు తెలుగుమర్ష గాను లయిట్టు యొక్క సినిమాదం ఏ కారణముచేతనో వగిలి బాంబు కంటే యెక్కువ ధ్వనియై తునుకతుకులుగా ఎగిరిపోయి చుండుచున్న గ్యాను అనగా తీవ్రమైన వడితో గూడిన తెరన నాయిలు చుంటుంటే చుట్టు ప్రక్కల 20, 30, 40, గజముల దూరములో నున్న 17 గురు జనమునకు తగిలి కీరములు కాల్చి పోయినవి. వారిలో నేటి వరకు 7 గురు మృత్యువుపాలై. తక్కినవారుకొందరు దగ్ధాంకులై యొకనడచివించియున్నారు. కొందరు మంటలబాధల కోర్వలేక మరణము మేలనగోనుచున్నారు. మృతినొందినవారిలో నొక్కడొక్కడొక్క మిగిలినవారు 15 సం॥ వయస్సునకు లోపు వారును కొందఱు చదువు కొనచున్న బాలురునై యున్నారు.

మా పట్టణముందు గొప్ప బట్టలరక్తవదలు కేషేక్ మీరా సాహెబుగారి కొమారుడు 28 సం॥మును వయస్సుగల మనూమర్షుడు జక్రియా అను పిల్లవానికి గాయములబాధ దుస్సహ మగుటచేత వారని చెప్పి పట్టణము స్పెషల్ ఫస్టు క్లాసు బండిలో విశేష ఖర్చుతోయి పంపుచుండగా రెండు దినముక్రితము బెజవాడవైపునలో మృతినొందినట్లు తెలియవచ్చి. ఈ కుటుంబమువారియొక్క దుఃఖమును వ్రాయుట కలది లేదు.

శ్మశాన వైగాగ్య మున్నట్లు మా పట్టణములో కొందరేగానులయిట్లు నికముందువయోగించుకోవలసివచ్చుచున్నాడు. గానులయిట్లు మోయూ కూలీ లికముందు వానిని మోయిటకు సంకోచించుచున్నారు. అన్ని వస్తువులు (ప్రతిమైనను, వివాహములందు పేదవారు మొదలు, భాగ్యవంతుల వర కందరు పూర్వపు ఆచారపు ఇలాయి కరలు, కాగడాలు మానివేసి ఈ దీక్షములను పట్టుకొని వేగిలాకు మున్నందులకు, కండ్లకు చుటచేయునట్టియు, మంగళకరమైనట్టియు, చన అముదపు దీక్షములను తిరిగి వాడుకచేయుడోయని బోధించుట కీ ప్రయత్నము వాటిలైనని తలపఱచి యున్నది.

గానులయిట్లు సంతర్పణములలో భోజనములవద్ద సహితము పెట్టుచున్నారు. ఈ దీక్షములవద్ద విశేషముగా పురుగులు చేరును. అవి కడ్డిచిన విస్తృత పుటుట సహజము. భోజనముల చేయువారికి చత్వార మున్నయెడల ఏ పురుగులను కలిపి భక్షించక తప్పదు. ఏమేసమయములలో నీదీక్షములను పెట్టుకొవలెనో యెరుగక ప్రతిసమయమునందును వీక్షించుకొనించుచున్నందున, అనేక యనర్థములు సంభవించుచున్నవి. ఏ విధమైన పనిపాటున కుడయోగించవలసినవిగా మిగిలినవలన నదెక్కునిచ్చి పొట్టపోసికొనుచున్నారు. వీని సతియబాగ్రత్రతో తెలిగించుచున్నారు. ఈ దీక్షములనిషయమై వైరుధ్యకారముల కొంచెము జోక్యము కలగజేసికొనయెడల నిట్టియుపద్రవములు రావని నమ్మవచ్చును.

రానురాను ప్రతివా రేగానులయిట్లు సుయోగించి సంధునన గొప్పరచ్చుననియు గౌరవించుననియు తలచి తుదకు బడులుచేసియైన వెండిండ్లలో నితర కుభసమయములందును పిండివంటల గానవినిోదములు మంగళ వాద్యములు లేకపోయినను గానులయిట్లు మాకు గృహస్థులు కానరాకున్నార. వీరికి బాడుగ క్రమముగా హెచ్చు బుచ్చి. వచ్చెడిదీక్షములన్న నో మంచిరకములు కావు.

కృష్ణా తూర్పు డెల్టా.

బెజవాడ హెడ్ స్టాను బీటలువారులు

రయతుల భయానకము.

అయ్యా, ఇదివరలో కృష్ణాతూర్పు డెల్టాలోని రయతుల దుగవృష్టి కళింబునో ప్రభుత్వోద్యోగుల ఆజ్ఞా క్రమననో బెజవాడ హెడ్ స్టాను రెండువర్గాయములు బ్రద్దలయి తెగి పోయినది. అందువలన ప్రజలేమి, ప్రభుత్వమువారేమి చాల తంటాలు పడవలసివచ్చినది. వరుకటిసంవత్సరమే, రి లేక 4 లక్షల రూప్యములు వ్యయముచేసి వడిపోయిన భాగమును కట్టించి, స్టాను రెండువర్గాయములు తెగుటకు కారణ మేమియెనను రయతులకుమాత్రము ఇబ్బందులు తప్పలేదు. ఇప్పుడిప్పుడే మరల కృష్ణానది వరదలు ప్రారంభమగుచున్నది. ఇంత వ్యూహకర్మ కట్టించిన హెడ్ స్టాను మరల గత నెల 26 వ తేది నుండి బీటలు వారుచున్నది. నివితాయాకా రయతులు కట్టి పోయించలేదని ఒకవయపుర గోల చెప్పుచున్నారు. పశ్చిమ డెల్టారయతులు కట్టి బాగుగా మరమ్మతుచేయుచుండునో కోరుచున్నారు. ఈ సందర్భము కాలకుల మరమ్మతుకు మానిరి. యుద్ధమునన సామ్యుల పొడుపుగా వాడుచున్నారు. ఇట్టి సందర్భములలో తిరిగి యెటిలాకు బీటలతో యెటడె రయతుల దురదృష్టమేమని చెప్పుచున్నా. కొద్దిసాటి వరదలేలాకు బీటలువారుచుండ నెద్దనెద్ద వరదల కేమి సంభవించునో ఎవరూహించగలరు? ప్రభుత్వోద్యోగులు త్వరలో మద్రాసు గవర్న మెంటుకు తెలిపి తగుజాగ్రత్త వహించి మారయతుల గోల నుడొక ప్రార్థించుచుంటిమి. తూర్పు డెల్టానీటి యిట్లున్నది. వరద లీసంవత్సరము మిస్కటము గావచ్చునని వదంతిగా నున్నది. భావిస్థితి ఎట్లుండునో? రయతుల అవృష్ట మెట్లుండునో? తెలియదు. ప్రభుత్వోద్యోగులు త్వరలో నవనరమున యేర్పాటులను చేయవలసియుండును.

కృష్ణాజిల్లా రయతులు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన స్థితి:—నిన్న అధికావస్థితి 93-8 మాత్రము; అధికావస్థితి 78 మాత్రము.

దీపముల వేళ:—నేడు శ్రేణు సావకాలము 7-8 గంటలకు దీపము వెలిగించవలె.

వర్ష పాతము:—కడచిన జనవరినెల 1-6 తేదీ మొదల 4.81 అంగుళములవాన కురిసింది. దామామూడు ఈ కాలములో 6.60 అంగుళములు కురియవలసింది.

ప్రథమ చీకె శివనాథనములు:—ఇరవీడవ ప్రతి సోమ బుధ శుక్రవారము వాడును సాయంకాలము 5-80 మొదలు 6 గంటలవరకు సామాకాదపేట పాలదీధి నెం 184 కు గృహమును డాక్టర్ ఎమ్. గోవిందరాజు మొదలి గూర్చి ప్రథమ చీకెత్తును గుఱించి యుపన్యసించెదను.

అనంతపురము గవర్న మొలు కళాశాల:—ప్రొ. రామ రాజధాని కళాశాల ఇంగ్లీషు జ్యూనియర్ ప్రొ. ఫెనెలాగానన్న ఎస్. ఇ. రంగ నాథన్ గారు అనంతపురము నందలి ప్రభుత్వమువారి కళాశాలలో (ప్రిన్సిపాల్ గాను సీనియరు లెక్చరరు గాను రు 800 ల జీతమునుండి నియోగించబడినారు.

శ్రీ భగవత్ త్వబోధిని సభ:—ఈ సభవారి యాజమాన్యముక్రింద ఈనెల 7వ 8వ తేదీలలో యజమాన్య మామల చరిత్రము" న్ను, 9, 10-వ తేదీలయందు "వేదాంత తేజుల చరిత్రము" ను బ్రహ్మశ్రీ కుండిత టి. లక్ష్మణాచార్యుల వాచన కాలక్షేపము జరుపుదును. ఆదివారము ఉదయము 7 గంటలకు ఉపన్యాసము ఉచితముగా చెప్పబడును.

ఒక మనుష్య పశువు:—చార్లెస్ బ్యాంకి యొద్ద కాలుగుచుకొనుట కోవబడి యొకటి అన్నమత్తినొకసోపు చుండిన యొక ముసలిదాని కడదొగిసికొని మిఠుగా పోయెను. రోడ్డుర క్రసిక్రమయ్యెను. బండిలోని కుతుల్యులు నిలిచి విచారితక పాపుటయేకాక, గుఱ్ఱమును గడిచిడిగా తోలుకొనిపోయెను. ఆముసలిదాని అనుపత్రికి తిసిగొని పోయిరి.

త్రైవేణినమాజపు విద్యార్థి వేతనములు:—అర్జునుని కేదత్రైవేణి విద్యార్థులకు విద్యార్థి వేతనము లాసంగించును. ప్రతివరభాస్తుతోను 8 రుపి కట్టులు పంపవలెను. మొదటిది: విద్యార్థి యంతకు పూర్వము చదివిన పాఠశాల యొక్క ప్రధానోపాధ్యాయుని యొద్దకుండి, రెండవది విద్యార్థి యొక్క పెద్దననొద్దకుండి, మూడవది విద్యార్థి కేదతనమును తెలిసిన యితరుని యొద్దకుండి. ఈవరభాస్తులు ఈనెల 15-వ తేదీలోను మద్రాసు నెం గవర్నమెంటునందలి ఐ. వి. జే. ఆర్. ఆఫీసువద్దనుగారి కందవలెను.

చావె గొట్టుట:—పూలబజారు పోలీసు స్టేషను ఇన్ స్పెక్టరు జగదీశయ్యగారు నిన్న సాయంకాలము 5 గంటల వేసరలానుకత్తి కట్టడములలో దేశిగాని మరణమును గుఱించి విచారించిరి. ఈ దేశిగాడు 35 ఏండ్ల కొవవవాడు. బాబ్బిటవును వట్టావ్వోడు వాస్తవ్యుడు. సాక్షుల విచారణలో ఈక్రింది యంశములు తెలిసినవి: సాకుకడితప్పక అనువాడు దేశిగానికొండయొద్దరెండురూపాయల పప్పుతీసికొనెను. అయప్పు బాపకు ఒకరూపాయ యిచ్చుని యంగు(గా, కుప్పక దుర్బామలాది టిట్ట మొదలుపెట్టెను. దేశిగానికిని వారి కందికిని కొవవచెప్పెను. దేశిగాడును కుప్పకును ఒకరినొకరు గొట్టుకొనిరి. ఈ పోరాటము ఎదురొక్కనున్న బండియొక వాటి యున్న కట్టనొకదాని మూడవెడికి కుప్పకు దేశిగాని తల బ్రద్దలుకొట్టెను. అంతట దేశిగాడు స్వప్రసారేప్పి కడిపోయెను; నేలంతయు రక్తముతో నిండిపోయెను ఎవరుగవని పోలీసువారు వెంటనే వచ్చి ముద్దాము సరెట్టుచేసి ఆ గొట్టిన కట్టను కూడ అక్కడనే వట్టుకొనిరి; గాయపడిన దేశిగానిని వేసరలానుకత్తికి తీసికొనిపోయిరి. గాయపడిన దేశిగాడు 4-వ తేదీ సాయంకాల పూనుపత్తిలో చనిపోయెను. వైద్యుల సాక్ష్యము కూడ వినన యనంతము భార్యదా రీక్రింది విధముగా తీర్చిదిద్దెను: కుప్పకు కట్టతో గొట్టుటలవన కపాలము బ్రద్దలయి వెతుకు వారి చనిపోయినారు.

న్యూ ఇండియా పత్రిక.

మద్రాసు అరణ్యశాల ప్రధానోపాధ్యాయుడు

న్యూ ఇండియా పత్రికయొక్క కోయంబుత్తూరు విలేజుకుండిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:—

ఇందుమించు జానునెల 12-వ తేదీన ఏదో కనిపించిన నేను మద్రాసు ఫార్మెట్ కాలేజీ ప్రిన్సిపాల్ గాను చూచుట తటస్థించిరి. అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సు కలెక్షనను న్యూ ఇండియా పత్రిక ను నేను మా జరణ, బహుమతులు పంచిపెట్టెడి యుత్సవపు వర్ణన వారికి వ్రాయవలసి కచ్చునని ప్రసంగవశమున చెప్పి, ఆనందకృతుండు తాను చేయదలచిన ప్రసంగము లిఖితములముగా నున్నయెడల దాని ప్రతులను నాకు ముందగా నిం దని ప్రిన్సిపాల్ గాను ప్రార్థించిరి. "నాకు న్యూ ఇండియాతో పనిలేదు. వినను, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారికి కంపునిమిత్త మొకప్రతిని ముందుగా నిచ్చెదను." అని ప్రిన్సిపాల్ ప్రతిస్పృహచెప్పెను. నేనకొన్నట్లు, అసోసియేటెడ్ ప్రెస్సువారు నన్నా కనిజేయదుని యడగలేదు. ప్రిన్సిపాల్ గాను న్యాయముగా చూచుట చాల కష్టమని గ్రహించి, జానునెల 29-వ తేదీన, న్యూ ఇండియా ప్రతినిధుల నాకోక టిక్కెట్లు పంపుదని ప్రార్థించుచు ప్రిన్సిపాల్ గాను యుత్తరము వ్రాసి, ఆ యుత్తరమును ఆ కాలేజీ హెడ్ గువస్తాయైన నా తమ్మునివ్వరా (ప్రిన్సిపాల్ గాను కందలేదు) నేర్పాటుచేసి టి. హెడ్ గువస్తా అజాయిను (ప్రిన్సిపాల్ గాను కచ్చి, అనంతరము నాకీదిధముగా కలుగువలెను: "మీరు యుద్ధప్రతిక ప్రతినిధులైనను, ప్రిన్సిపాల్ గాను ముఖ్యముగా రానియ్యవలెకడివాడు. కాని, మీరు న్యూ ఇండియా ప్రతినిధులగుటచేత, మిమ్ములకు రానియ్యజాలదు."

వై విషయము మా కార్యాలయము చేరిన తరువాత, తండ్రి మూలమున కంపించిన యీ క్రింది సమాచారము వచ్చినది.

నేను తెలుసుకుండ కదలిపెట్టెనుగాని సంకతి యొకటి కలదు. శ్రీ గవర్నరుగారి యంతరంగ కార్యదర్శి కార్యాలయమునండి శ్రీవారి ప్రయాణానుక్రమణిక యొక ప్రతి వాకు చేరింది. అది కొంతకాలము నందలి న్యూ ఇండియా ప్రతినిధి పేర కంపించినదేశిగాని వాసాంత పేర కంపించలేదు. అంతే కాక, ఆది యాలక్యముగా చేరుటచేత, దానివలన నేనిధమైన ప్రయోజనమును లేకపోయినది. అదియే సకాలమున కచ్చి యుండిన యెడల, నేను దానిని ప్రిన్సిపాల్ గాను మానీ న్యూ ఇండియా ప్రతినిధికి టిక్కెట్టు జారీచేయవలయునని నొక్కి యడిగియుండును.

మిషనరీ పాఠశాలనుండి వచ్చుచున్న బహిష్కరించుట, దానికరణము:—మద్రాసునకు మూడువారము మైళ్ల దూరములోనున్న పులియూరు గ్రామములో ఒక మిషనరీ పాఠశాలగలదు. అందుచదువుకొనువారిలో గ్రామముల బిడ్డలు విశేషము. ఈవదులు ఆ పాఠశాలలోని కొక పంచుబాబుడు కచ్చి చేరెను. తక్కినపిల్లవాండ్రొకరి సరపద లేదు. వారి విషయమును ప్రధానోపాధ్యాయునితో చెప్పిరి. ఆ పంచుబాబుని నిలిచిపోయిని ప్రధానోపాధ్యాయుడు నెమ్మదిగా చెప్పెను. ఆ పంచుబాబుడు ఈసమాచారమును తనతలి దండ్రులకు తెలిపెను. వారు చుట్టికొండలు పంచుబాబును తప్పించి అస్సాదర గ్రామజీవైబడి రాళ్లతో గొట్టిరి. ఈసందర్భమున కొండల కపాయకరమైన దెబ్బలు తగిలినవి. ఈ క్రైస్తవ్యుడు క్రియకృమముగా అభివృద్ధి గాంచి తీవ్రగిరమై ఉభయకతులవానికి బద్ధద్యేష మేర్పడినది. కడచిన సంవత్సరము వాడు ఈవిషయాలగుంపు కోణంబాకము రైల్వేస్టేషను కడనున్న నెం 314 కు వి. యంగప్ప గ్రామాజీ కల్లంగడిని తగులంబెట్టిరి. రు 500 లయాస్త్రీ స్వయంయ్యుకు. పక్కగది నెలొకటి కట్టికేయబడియున్న మూడవల కాలి చనిపోవుట భరింపరాని విషయకారణము. వైదాపేట పోలీసుకారము విషయమును విని వచ్చి విచారించి ఆ గ్రామపు కే. డి. యగు కోనవప్పయ్య, కల్లుకు పాలయ్యను, వెరియకల్లుయను అరెస్టు చేసిరి. ముద్దాము లిత్తుకు పరంగిగొండ జెయిలులో వచ్చెను. శివుగారిముఖానే వైదాపేట మేజిస్ట్రేటుగారిచే విచారింపబడెదను.

కొత్తవారు వాసునకందరిపాతకాలు:—కృష్ణ జిల్లా కొత్తవారునందలి సంస్కృతి విద్యాల గమమును కాళిగా ఆంగ్లేయవిద్యను ప్రోత్సేకమున కచ్చినింపదలంచు తాలూకా ప్రజలసౌకర్యార్థమై లోకమునకందరిమున్నా ట్లాటి జానునెల 2వ తేదీన స్థాపచేయబడినది. ఇంపును బోధకాభ్యాసమునందైన యుపాధ్యాయులు అధ్యాపకులుగా నియమింపబడి కనిజేయబడ్డారు. ప్రస్తుతము 1, 2 ఫారములు మాత్రమే పెట్టబడినవి. మూడవఫారము కనియంది విద్యార్థులవరభాస్తులు వచ్చినచో పెట్టబడును. విద్యార్థుల సంకల్పరాంతములోనుల దొరతనమువారి యంగీకారమును బడయుగలదు.

వాతావరణ స్థితి

1916 నంబు జూలై నెల 6-వ తేదీ.

(కడచిన 24 గంటలలో)	కడచిన 24 గంటలలో, వీడను ఉష్ణోగ్రత	కడచిన 24 గంటలలో		వర్ష పాతము.	
		అధికతాపము (°C)	అల్పతాపము (°C)	అల్పతాపము (°C)	అధికతాపము (°C)
గోపాలపురము	29.651	87.7	80.7	0.02	4.16 10.26
కాల్వేరు	29.666	87.2	75.3	1.95	10.55 8.43
రాజ్ గూడ	29.658	90.6	79.7	0.02	7.41 7.83
బందరు	29.650	91.6	77.1	0.15	10.80 7.83
గుంటూరు	...	92.7	77.2	0.08	9.85 8.00
నెల్లూరు	29.669	98.6	81.1	...	2.79 4.45
మద్రాసు	29.679	93.8	78.1	...	5.80 8.6
దేవరూరు	29.684	97.1	80.9	...	2.60 4.25
కాకత్యులము	29.706	98.2	79.8	...	1.67 29.83
కొలహా	29.787	84.6	74.5	0.47	51.08 58.05
తిరువనంతపురము	29.781	83.0	74.7	...	24.46 58.05
గొచ్చిపా	29.784	85.5	75.5	0.06	44.99 52.36
కొల్లూరు	29.767	88.8	75.1	0.12	58.70 23.80
యంగులూరు	29.752	8.18	78.1	0.42	55.84 23.80
కొంబాయి	29.670	87.4	77.8	0.82	24.58 4.79
ప్రొద్దురాబాదు	29.651	87.7	74.0	0.90	12.28 7.17
అనంతపురము	...	94.8	76.8	...	3.45 4.60
బళ్లారి	29.671	98.8	74.2	...	4.08 5.21
యస్సాపేట	29.691	91.1	75.2	...	5.07 5.73
దేవర	29.677	96.2	78.1	...	2.95 5.91
రెంగులూరు	29.748	77.8	65.6	0.48	10.62 9.84
గొడకనామ	29.694	68.0	58.0	0.04	12.15 14.83
ఉడకమండలము	29.910	65.8	52.7	0.05	14.75 17.60
కోయంబుత్తూరు	29.786	89.4	70.8	...	6.18 5.94
కల్లుకు	22.681	94.2	76.5	...	2.95 7.07
సీలము	29.753	97.6	74.6	...	5.62 10.72
తిరుచనాపల్లి	29.715	10.11	78.2	...	0.71 6.74
పుదుచ్చోరు	29.727	97.3	75.5	0.30	5.32 5.88
చురక	29.711	99.0	78.8	...	5.40 6.92
తిరువల్లూరి	...	...	...	...	7.25 4.95

ఆర్. ఎల్. జోన్న

వాతావరణ కార్యజ్ఞాను.

చుండుకు నూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0.

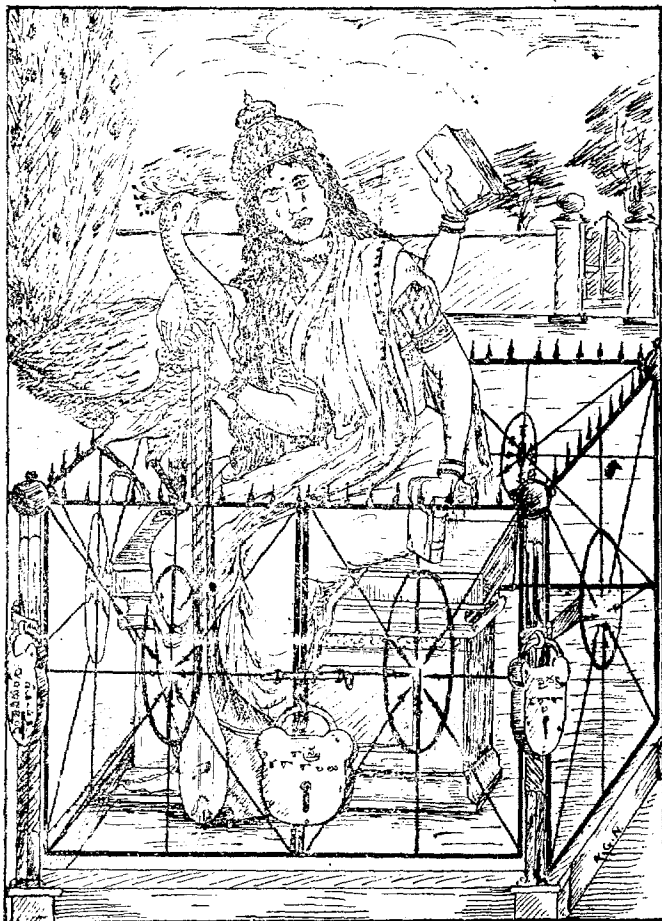
ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జలగోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానుచు, దీనివలన వెంట్రుకలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు.

కస్తూరి

విషజ్వరములకు, కలరాకు, సంధికి, బాలెంతికొనుముల వాతములకు, చిన్నబిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టిక కస్తూరి యుపయోగమైన మందని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరి బంగారమున కన్న ప్రయోగుటచేతను, వనరస సమయాలందుదొరకుట దుస్తరము. మాడిపోయినచో కస్తూరియందలి కచ్చాదము లేవియును తేర్చబడవు. ఇంతవరకు మాతాభిమతి కోసిన వారలకేవిషయము తెలిసియున్నది. కొననివా కొకపాక పరీక్షించినవిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటలవన కలిశి కస్తూరిని గొని పొనపారు. కులం 1-కి రూ 80-0-0 గోగోజనము కులం 1-కి రూ 70-0-0 కుంకుమ పువ్వు 2-...

అమ్మకొంజం దీని 6, కంబుకెట్టింది, మద్రాసు

గ గ న కు సు మ ము.

(చెన్నై ప్రసిద్ధ విద్యాలయమునందు విద్యార్థివృత్తికి వారితెన్నై లేదు. ఇంజనీరింగ్ కళాశాలయందున వైద్యకళాశాలయందున వృత్తి బాధ్యుడైతేదు. కాస్త్రకళాశాలయందున స్థలములేదు. ఇతరవృత్తి కళాశాలలు తేనీలేవు. వరస్వతిచేరికి దిగ్బంధన మేర్పడినది.)

సరస్వతి:- తలుపులా బిగించినారు. తాళములా వేసినారు. నా బిడ్డలు ఆతలుపులదగ్గర కయిన రాకుండ, ముఖమునయిన చూడకుండ తరిమివేయబడుచున్నారు. వారి జన్మ స్వాతంత్ర్యముగు విద్య వాటికి గగనకుసుమమైనది. ఈనిర్బంధ నివాస మెప్పుడుతీరునో?

నూజువిడు ట్రస్టుకేసు

జామంటు మేజిస్ట్రేటుకోర్టు యెదుట
(మాజీ) ట్రేడ్ విశేషమునయొద్దనుండి

లెజవాడ జూలై 5:- నూజువిడు ట్రస్టుకేసులో ఫిర్యాదుకు తుల్య సాక్ష్యమునకు గత వాయిదాతో పూర్తియైంది. ఉభయపక్షముల వ్యాజ్యమునాడు తమ వాదములను జనపరల సినది తప్ప నేర విచారణలేదు.

నేడు ఫిర్యాదుకు తుల్య వ్యాజ్యమునాడు ఆస్పాల్ గారు వాదమున సాగించియుటకు పూర్వము ముద్దముకుతుల వ్యాజ్యమునాడు నిర్ణయించుటకు ఒక అర్జీని దాఖలుచేసిరి.

ముద్దము దాఖలుచేసిన లెక్కలగా కొన్నింటిని ఫిర్యాదిర జాత్రుచేయలేదని అర్జీ ఉంచుదనమందిరి. కావలి శంకరావు గారితో ముద్దము రెడ్డి హడేకుల విక్రయించి నన్నును వ్యవహారమునందున నడిపి:ట్టియు గౌరవము గలిగి:ట్టియు, ఆంధ్రీ మేజిస్ట్రేటుల పరిచేయుచున్న బహురాజు కృష్ణారావు గారిని సాక్షిగా విచారించలేదు. మూల్క ఇన్వెస్టర్స్ వేంకట్రామయ్యగారిని మొదట సాక్షిగా వేసికొనిరి. కాని వారి సాక్ష్యము ఫిర్యాదికి విరోధముగానుండునను భయముచేత వారిని వదలివేసి, చాలకాలముక్రిందట పరిచాలించుకొనిన ప్రణాళికాధార ఆయ్యగారిని సాక్షిగా వేసికొనిరి. స్థానము మున్నగు వారిని తయారుచేసిన ఇంజనీర కృష్ణయ్యగారి సాక్ష్యమును వదలుకొనిరి. ట్రస్టులెక్కల వ్రాసియుండుటచే తగిన గమరూపమును, సాక్ష్యమును ఇయ్యగల ట్రస్టు ఆఫీసు గుమస్తాలను సాక్షులుగా విచారించలేదు. వీరి సాక్ష్యములు ముద్దము నిర్దోషియని నిరూపించునకు భయముతోడను, ముద్దముని స్వప్రవచనలయినని యుద్దేశముతోడను ఫిర్యాది యీ ప్రకారము వ్యవహారములో ప్రకరించినట్లు అర్జీలో వదలవారిండుముందిరి.

ఆస్పాల్ గారు వాదించుచున్నట్లు తెలియజేసిరి:- ఆతలు ట్రస్టీలైన వలన ట్రస్టీ లాభముపొందుట కేర్పడలేదు. ట్రస్టీకిగాక నడియొకలాభమున కేర్పరచబడినది. నేను ట్రస్టీలైన ఫలానా పనికి ఏర్పరచబడినది. అందులో కొంతభాగమును తన స్వలాభమునకై ముద్దము వినియోగించి కొనినాడు. అట్లు స్వలాభమునకు వినియోగించు కొనుటకై అర్హతలేదు. ట్రస్టీలైన తన చేతలలోనికి వచ్చినట్లయింది కొద్దిగనో గొప్పగనో ముద్దము తనస్వలాభమునకై వినియోగించు కొనుచు నేయున్నాడు. ఆలాగున కొద్ది కొద్దిసామును వినియోగించు కొనుట చే ప్రార్థించుచున్న డెబ్బదివల సామునుకూడ వినియోగించునకొ సానుపించినాడు. దీనిని కప్పిపుచ్చుటకై మల్లిఖార్జున

రావుగారి వలన కొన్ని లాభాచీ కాగితములు వ్రాయించుకొనినాడు. మూలకాలాకు డెబ్బదివలను మల్లిఖార్జునరావు గారికి అప్పు ఇచ్చినట్లుల వైనియాపించి నిజముగ తన స్వలాభమునకై ముద్దము వినియోగించి కొనినాడు. మల్లిఖార్జున రావు గారికి అప్పు ఇచ్చినట్లుల మాపించిన డెబ్బదివలను నుంచి ఆరువదికాలము నేలను మల్లిఖార్జునరావు గారిచేతనే తనపేరను ముద్దము వ్యాంతులలో నేయుచినాడు.

ట్రస్టునుకొరించి కీర్తిశేషులయిన రాజా రంగయ్య అప్పారావుగారు వ్యాపార మరణ కాపనములలో వ్రాస్తూలుకు నూజువిడులో నుండులాగుననే వ్యాపిని. కాని దానిని మరయుకపోయినట్లు ట్రస్టీ మార్గరద్యుని వ్రాయలేదు. ఒక కాలేజీ విషయముననే అట్లుల నూజువిడుకు గాని, లెజవాడకు గాని ఏలూరుకు గాని మార్గ రద్యుని వ్యాపి యుండిరి.

ఆయా ప్రతిష్టాపనలకును ప్రత్యేక పత్రాలకును ప్రత్యేకముగ మరణకాపనములలో వ్యాపిని.

మరణకాపనముల ప్రకారము ట్రస్టు ఆస్తులను ముద్దము స్వాధీన పరచుకొని రసీదు వ్రాసి ఇచ్చినందున ఆ భారము తన వైనిలేదని ముద్దము అనుటకు నిజలేదు. ట్రస్టీ భారము ముద్దమువైని బహిష్కరణ ట్రస్టు తాలూకు ఆయాపనులకై ఆయా సామును ముద్దము వినియోగించగలసి యుండెను. కాని అట్లు చేయక తన స్వలాభమునకై యుద్దేశముతో ముద్దము వినియోగించు కొనెను.

ట్రస్టు తాలూకు తనచేతికిచ్చిన 50 వేలను, ట్రస్టు ఆస్తి వైని వచ్చిన ఆయాము 8 వేలను తన స్వంతము తాలూకు 12 వేలను నేమనల వ్యాంతుకు తన మేనల్లుడు మల్లిఖార్జునరావు గారి ద్వారా పంపుచు ఆ సామును తనపేర లెక్కలలో జమకట్టినట్లుల వ్యాంతువానికి ముద్దము ఉత్తరమును వ్యాపి యుండెను. కాని ట్రస్టు తాలూకు సాముల ట్రస్టు పేర జమ కట్టినట్లుల వ్యాపియుండలేదు.

ఆ సామును ముద్దముకి 28-1-15వ తేదీన వచ్చే గడువు మీద వ్యాంతులో వేసెను. ఆ సాము 6-2-1915 వ తేదీన వ్యాంతులోనుండి తీసికొనెను.

వీరిలపత్రము తాలూకు పదివేలు 1-8-14తేదీన ముద్దము చేతికిరాగా 10-2-1915తేదీవరకు తనదనే ఉంచుకొనినాడు. అది ట్రస్టుసాము. దీనిని కడికిచ్చి కృత్రిమములు ట్రస్టీ విధియొచ్చును. వ్యాంతులోనుండి 58వేలను తీసికొనినప్పుడు ముద్దము స్థానములకు తయారుచేయుచుండెను గదా! ఆ సామును వ్యాంతులో నుండెయిత తీసికొనెను? సామును తీసికొనిన తీసికొనెనుగా! దానిని కరెంటు అక్కంటుక్రింద వ్యాంతులో నెండుకు ఉంచలేదు? ఆసామును వ్యాంతులో

నుంచి తీసికొనెను. స్థానముల తయారుచేయడగా కట్టడములకుని ప్రారంభమగుటలేదు. కాబట్టి సాము తీసికొనినది అందులకు గాదు. ముద్దము స్వంతతాపయోగమునకై తీసికొనెను.

ట్రస్టుతాలూకు ఆరోజు 58 వేలు మాత్రమేఉండెను. ఆరోజున మల్లిఖార్జునరావుగారికి 70 వేలు ఇచ్చినట్లుల స్పష్టముగనున్నది. కాబట్టి ముద్దముకద్ద వీరిలకత్రీయు తాలూకుపదివేలున్నవి. ఆసామును జమకట్టినాడు. 2 వేలు చెల్లెలుకద్ద అప్పుపుచ్చుకొన్నాడు. మొత్తము డెబ్బదివేలు చేసివచ్చెను. ఇట్లు డెబ్బదివేలు మొత్తముచేసి మేనల్లుడు మల్లిఖార్జునరావుగారికి అప్పు ఇచ్చినట్లుల మాపెట్టివచ్చెను. నిజముగా ఆసామును తనస్వలాభమునకై ముద్దము వినియోగించుకొన్నాడు.

16-2-14 తేదీన రెడ్డిగూడెముల కొనెను. 5-2-15 తేదీన శంకరావుగారికి 40 వేలు చెల్లించి పత్రమును నూటికి నెలకు మూడుపావులము కడ్డీ ఇయ్యగలసిన పరకుగలది. తన కద్ద సాములేదనియు, రెడ్డిగూడెముల కొనేరోజు 4 వేలు మాత్రమే శంకరావుగారికి చెల్లించగలిగి యుంటినియు, తన చేతులలో సాములేదనియు, గవర్న మెంటుపత్రములకు అప్పు జాబగా చాలా తక్కువధరల కడిగిరియు ముద్దము జల్లా కోర్టులో పిటీషను నెట్టుకొనెను. కాబట్టి ఆసాము ట్రస్టు సాము అని మా వాదము భజావాలోనుంచి రెడ్డిగూడెము కోర్టుధనము చెల్లించితిమని ముద్దము వాదమైనట్లు కనుపించుచున్నది. కాని భజావాను గురించి జల్లాకోర్టుపిటీషనులో నెవటను యుదినాంచలేదు.

5-2-1915తేదీన శంకరావుగారికి సాము చెల్లించగలసిన గడువు నెలినను 15-2-1915తేదీకి సాముచెల్లించలేదు. అధిక కడ్డీలో ఆవాకి నిలవయుండెను. ఆ కంధర్పములలో ట్రస్టు సామును ముద్దము వినియోగించుకొనినాడు.

ముద్దము శంకరావుగారికి వ్యాంతుకాగితము మాపినట్లుల వాదసాక్ష్యమిచ్చిరి. ఆదివయమై కాగితముకరిక్షులో వారివడుగనే లేదు.

10-2-1915 తేదీన మల్లిఖార్జున రావుగారు వ్యాపిన రసీదులో "ఇప్పుడు పుచ్చుకొన్నది" 69వేలు అని వ్రాసివచ్చెను. ఆతేదీన చితాలో వాడద్ద కనుపించుటలేదు. వైగా 55 వేలు ట్రస్టీరద్దనిజమున్నట్లు వ్యాపిబడియున్నది. 11-2-1915 తేదీన మూలము చితాలో 56 వేలు మల్లిఖార్జున రావుగారికి ఇచ్చినట్లుల వ్రాయబడియున్నది. ఆతేదీన సాము అంతయు డెబ్బదివేలు మాట్టినట్లుల మల్లిఖార్జునరావుగారు రసీదు వ్రాసి యిచ్చివారు.

ఇక అట్ల యాపాయల అప్పును గూర్చి మాత్రము ఆది అంతయు బూజకముగ కనుపించు చున్నది.

మల్లిఖార్జునరావుగారికి 80 వేలు అప్పు యిచ్చినట్లుల మాపెట్టుటకై ముద్దము యనేక పన్నుగడలను పన్నెను.

వ్యాంతులోనుంచి తీసికొన్న వాతకు మూలకాలాకు 58 వేలు యుండెను. తతిమ్మా కండ్రెండువేలకుగాను వీరిల కత్రీయు తాలూకు పదివేలు తనకద్ద యున్నవి జమకట్టెను. మహాలక్ష్మమ్మ గారుకద్ద రెండువేలు అప్పు తెచ్చినట్లుల మాపెను. ఆసాము నిజముగ తనతాలూకు వ్యాంతులోనుంచి తీసికొనిన పండ్రెండువేలు అయియున్నది.

1914 జూలై నెలలో ఒకలక్ష మల్లిఖార్జునగారికి ముద్దము అప్పు ఇచ్చెను. 10-2-1915 పిన్కుట 94 వేలు ఇచ్చెను. తేదీన ట్రస్టుతాలూకు 60వేలు అప్పు ఇచ్చెను. 6 మాసములలో 3లక్షల 65వేలు అప్పుఇచ్చెను.

6-2-1915 తేదీన తనకు 70 వేలు అప్పుకావలయుననియు ట్రస్టుతాలూకు సామును తనకు నూటికి 5 రూపాయల కడ్డీకంటున అప్పు ఇయ్యగలసినదనియు ముద్దముపేర మల్లిఖార్జునరావుగారు జాబువ్రాసెను.

మల్లిఖార్జునరావుగారు ట్రస్టుతాలూకు సామును వ్యాంతులో వేసియుండుటచే ఆసాము 58 వేలని వారికి తెలిసియుండకలేదు. అట్టి స్థితిలో ట్రస్టుతాలూకు డెబ్బదివేలు అప్పునిచ్చుని ఎటులవ్రాసెనో తెలియవచ్చును.

తనవార కోర్టువారు భోజనమునకు లేదిరి. నేను విచారణ జరుగుచున్నది.

బ్రసాలో నాకాశ్రయాధికారి

పొంబాయి జూలై 4:- కరాచీ నాకాశ్రయమున మాలిమి గానున్న జే. పి. స్కూరు గారిని నెలకు రూ 1500 ల కీరము మీద బాసా నాకాశ్రయాధికారినిగా నియమించిరిని "కరాచీ" డెయిలీ గజెటుకరీక తెలిపెదరి. తిరిగివచ్చెదరి.

సింలా

అవకాశమును జనననార ఎరుమతి నిషేధము

సింలా జూలై 5:—7.1.16 తేదీనండి పోక్కుల జేమునకు అవకాశపు జనననార ఎరుమతి చేయగూడదు ఎరుమతిచేయగూడని ఫిర్యాదును ఆఫీసుగాని యొద్దకుండి లై సెన్సుపాండి ఎరుమతిచేసినచో నిషేధము బాధింపదని నేటి సాయంకాలమున ఇండియావారతమువారు ప్రకటించిరి.

సర్ జేమును మెప్పునుగారు.

సింలా జూలై 5:—సర్ జేమునుగారు మెప్పును ప్రభుత్వ గారును సర్ జేమును గారును గురించి నేను సింలాకు వచ్చి. మీ శ్రీరాజప్రతినిధి గారి మందిరమున వాటివ్యయము కొందురు.

హిందూ సామ్రాజ్యపు సరిహద్దు పరిస్థితులు.

నేనాధిపతి ప్రకటనము.

సింలా జూలై 4:—ఈ సాయంకాలము ప్రకటించ బడిన “గెజెట్ ఆఫ్ ఇండియా ఎక్స్ ప్రిస్” యందు హిందూ సామ్రాజ్యపు (ప్రొవిజన్) ఫర్మిమెంట్ సరిహద్దులను ఇతర సరిహద్దుల వద్దకు జరిగిన విషయములు తెలుప బడినవి.

ఏడవ నెల

1914 సంవత్సరపు నవంబరు 10 తేదీ నుండి 1915 సంవత్సరము జూన్ 14, 15 తేదీ వరకు జరిగిన విషయములు ఇందు చెప్పబడినవి 28వ సిక్కుల పట్టణమునకు సంబంధించిన రైల్వే నెట్టు కర్మలు పియర్స్ గారి ఆధికారము క్రింద ఏడవ నెల నా చాజ్ వెకిపోయిన విషయమును, షేక్ అబ్దుల్ గద్ద జరిగిన నందర్బయమును, కర్మల్ ఎల్మిస్ స్వాట్ అను స్థానమున పట్టుకొన విషయమును ఈ ప్రకటనమునందు తెలుపబడినవి. ఏడవ నెల తూర్పున వివరించు జాతివారిపై తురుష్కులు కొంత ప్రయత్నము బంకగా ఏడవ నెల వారిపై దాడిని గుర్తించు పోరునలిసిరి. తురుష్కుల ప్రయత్నమున నష్టమును గానందెను. ఈయందలన ఏడవ నెల తూర్పుననుండిన వారికి తురుష్కులబాధ తగ్గినది తెలియ వచ్చినది.

ఆస్కాట్ సింధుకాఖ.

తరువాత ఆస్కాట్ సింధుకాఖ యందు జరిగిన నందర్బయములను గూర్చి వర్ణించ బడినది. 1915 వ సంవత్సరము జనవరి నెలలో కర్మల్ ఎన్. ఎం. ఎద్వర్డు నేన మస్కాట్ వద్ద ఆరబ్బులవైకి వెడలి జూప్రదముగా పోరునలిసిరి. 95వ కాలమునకు సంబంధించిన మేజర్ లీక్ గారు బాస్కా అను స్థలమున, రైల్వే నెట్టు మార్పు గాని చేబర్ అను స్థలమున రక్షించిన విషయములను ఇందు బాగుగా వర్ణించబడినవి.

పారశీక భాష

సిస్టాన్ నందు జరిగిన కలవరము విషయమున ప్రకటన మిట్లు తెలుపుచున్నది. పారశీక భాషాన నన్న కత్తికత్తియులు కొందఱు దీనిని యాఖ్యలై యుండి పోక్కుకొనిరి. దీనివలననే సిస్టాన్ యొక్క సరిహద్దుల బలమును కొడుట అర్హతను మై నది. 28వ ఆక్టోబరునకు సంబంధించిన రైల్వే నెట్టు కర్మలు వైకి గారి ఆధికారముక్రింద ఆంగ్ల నేన రమ్యున నేనలలో గలసి సిస్టాన్ సరిహద్దులను గాపాడెనని ప్రకటనమునందు చెప్ప బడినది.

బెలూచీ స్థానము

కాలట్ వద్ద జరిగిన గండ్రగోళముతప్ప ఇంకేమియు ముఖ్యమైన విషయము జరిగియుండలేదు. బెలూచీ స్థానము నందలి ప్రయత్నము ఈ గండ్రగోళము నణచి కాంతిపాపించినది. తిరుగుబడినవారు రాజద్రోహులని కాలట్ సగరమున వెల్లడిచేయ బడినది. వారందఱును పరాజితులై పారిపోయిరి. ఈ సందర్భమున తమ ప్రయత్నము విశేషముతో అట్టి భయంకరమైన కాలమునందు కొన్ని కొన్ని పోట్లు యంచునవసారి శత్రువులను దరిమిరిని జరిగి గోడర్ గారు వ్రాసిరి

టాక్, దరాజట్ విషయములు.

1914 సంవత్సరము నవంబరు నుండి 1915 సంవత్సరము నవంబరు వరకు టాక్, దరాజట్ అను స్థలములందు జరిగిన విషయములు ప్రకటనమునందు వెల్లడినవి. మహాద్ జాతివారియందు ఆకాంతి ప్రబలమై యుండుటయు, దానివలన దరాజట్ బ్రిగేడ్ వారి ఆపరేషనులందు బాగ్రత్తగా నుండుట యవసరమైనదనియు దానియందు వ్రాయబడినది. టాక్ యందు జనరల్ ఓడెన్బర్గ్ జరిగించిన విషయమును, 51 వ సిక్కుల పట్టణమునకు సంబంధించిన కెప్టెన్ బాతం అను వానికి విప్లవీయ కౌను లభించుటయు తెలుపబడినవి.

మహానుభువు, స్వాట్, బస్మర్

మహానుభువు, స్వాట్, బస్మర్ అందఱులందు జరిగిన విషయములను ఆరంభ వ్రాయబడినది. స్వాట్ బస్మర్ మహానుభువు సరిహద్దులను సంరక్షణములను గూర్చి వ్రాయు 90వ ఆంగ్ల ప్రాంతన కటాలములు ఆ సమయమున జరిగిన కార్య ప్రయత్న సాహసముల వర్ణనాతీతములని మేజర్ జనరల్ కామెల్ గారు వ్రాసిరి. సాధారణముగా మేజర్ కనుమల వద్ద ఉష్ణమున సహించుట కష్టముగా నుండును. ఈయంద సమయమునందు ఉష్ణము సాధారణపు ఉష్ణము నకు 10 డిగ్రీలెక్కువగానుండెను ఎండ ఇంత వివరముగా నున్నను, గాలిలో తిరుగుట కష్టముగా నున్నను, ప్రయత్నములు అతిసాహసముతో నడచినవి యుద్ధమునందు అత్యుత్సాహమున జరిగి ఆయాస్థలములందు పరపాలనా విషయమునందు కొన్ని కష్టములు గలిగినను సరిపాలనము తృప్తికరముగానే యున్నది.

కమిషనర్ సహాయము.

కల్మిమెత్తర పరగణా కమిషనర్ ఆరవిల్ సర్ బార్ని రూస్ కెప్టెన్ కే. సి. ఎన్. బి. కె. సి. బి. ఇ. గారు అప్పడప్పుడు ఆ భాగముల స్థితులను గూర్చి తెలుసుగా కామెల్ గారిచే కలిసి మాట్లాడుచు, సమయము గలుగునప్పుడు తక్షణము ప్రయత్నము యుద్ధరంగమునకు బంపుటకు వీలుగలుగ చేసిరి. సెప్టెంబరు 5వ తేదీ హాఫీజ్ వారం ను జరిగిన యుద్ధమున కెప్టెన్ గారు స్వయముగా నుండిరి. మేజర్ డిప్ర్యాడికమిషనర్ బోల్స్, డిప్ర్యాట్ లిబ్బార్ లకు ఏజెంటుగా నున్న మేజర్ డబ్ల్యు. జే. కె. యాన్సు గువారు చేసిన విశేష సాహాయ్యమును గూర్చియు ప్రకటనమునందు చెప్పబడినది. “బ్లాక్ హౌస్” వద్దను, బర్మాలో కదిక్ జాతివారియందు జరిగిన కల్లోలమును గూర్చి తెలుపాత చెప్ప బడినది.

ఎండెక్.

ఎండెక్ అను జర్మను క్రూర 1914 వ సంవత్సరము సెప్టెంబరు నానాన ను గాల్ భాతమున జొచ్చి సెప్టెంబరు 22 తేదీన చెన్నపురిపై కొన్ని ఫిరంగులవేయ ప్రయోగించినది. చెన్నపురియందు ప్రయత్నము. వాకవ్యదే జవాబునిచ్చి తమ అగ్నివర్షముచే ఎండెక్ క్రూరులను తలమివైచెను. ఇదిజరిగిన తరువాత ఇంకెప్పుడును ఆకూరనును మాట్టించలేదు. మేజర్ హెచ్. హెచ్. జి. మిచెల్ గారి క్రింద నున్న (ఆర్టిలరీ వోంటీస్) పట్టణమును, డబ్ల్యు. జి. యెటులు బుల్ గారి క్రిందనున్న (బాలంటీర్ గార్డుస్) పట్టణమును తమ ఫిరంగులను వేసి ఎండెక్ ను తలుపుటలో సాహాయ్యము చేసిరి.

1915 వ సంవత్సరము ఆగస్టు మాసమున తూర్పు భాగములందు జర్మనులుండి గండ్రగోళము చేయుచుండిండున ఆయా దేశములందు శత్రువులు హిందూ సామ్రాజ్యమునందు యుద్ధ పరికరములను తీర్చుకుంటున్నట్లు ఏర్పాటుచేయబడిన కరాచి రాజధాని యందలి ముఖ్య నైకోవోర్టులను, రంగూన్ పట్టణముల ఆధిపత్యమును, వై నాదేశమునందు నేనాధిపతియును ఈ ఏర్పాట్లను కొనసాగించిరి.

వైన్ ఎడ్మిర్ గల్ సర్ ఆర్. హెచ్. పి. యున్న (ఈయ ఇండియ ముఖ్య వారి నైకోవోర్టు) వైన్ ఎడ్మిర్ గల్ సర్ బి. హెచ్. ఎం. జి. రా. వైన్ ఎడ్మిర్ గల్ గ్రాంటియన్ను గు వారు తమ ఆనేక విషయములందు దోడ్పడిరి సర్వ నేనాధిపతి ప్రకటించి వారి వర్ణించెను.

సాంకేతిక పాఠశాల

అన్ని సమయములందు సాంకేతిక పాఠశాల వివిధ భాషాధికారులను ఆధికారులను ఆధికారులను దయతో గలసి పాటు పడి తమకు విశేష సాహాయ్యము చేసిరి నేనాధిపతి వ్రాసెను.

నైనిక నేన కంపబడిన సివిలు అసిస్టెంట్లు సర్జనులు.

సింలా జూలై 5:—ఈరువ పేర్లగు 19 గురు పోసి నియు సివిలు అసిస్టెంట్లు సర్జనులు 9 రాష్ట్రములందు లాతాలోక నైనిక నేనకు నియమింపబడిరి. (1) తీర్థరాం (2) గురు దాసరాం (3) క్యూరు వివారదాసు (4) నయనసింధు గూర్ఖా (5) జి. సి. సాంధు (6) ఎన్. డి. మల్లెను (7) డి. ఆర్. భారగు. (8) ధీరేంద్ర బాధులప్ర (9) రామానుజ య్య (10) పి. కేశవస్వామి (11) రాఘవోరాయ (12) పి. సి. మార్పు (13) సి. రంగభాష్యము (14) పి. ఎన్. బాపి (15) ఎన్. వింటియన్ (16) విద్యాభూషణ (17) ప్రేమనాథ డోగ్రా (18) మర్రి రాం (19) వానాస్మిదాసు గార్డు-

శ్రీ రాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

సింలా జూలై 5:—ఈ నెల 3-6 తేదీన ఇండియానుండి గారు రాజప్రతినిధిగారి కిటుల తంతివార్త నందిరి.

ఈ నెల 1-6 తేదీన గివా రాజప్రతినిధి సోమవద్ద వాంగ్ల నేనలు శత్రువులను తీర్చిముగ తలపడిన. 2-వ తేదీన వారు యంచున పోయిరి. శత్రువులు తలపడగ నోడించిరి. 3,500 మంది పట్టుకొనిరి. అంకకు సోమనకుల మధ్య మాంటూబు గామును చుట్టుకు పోకు మిక్కిలి తీవ్రముగా జరిగింది. 1 వ తేదీ నాగార్జునును ఆంగ్లములు పట్టుకొనిరి రాత్రి శత్రువులు తీవ్రముగా వరు తలపడిరి. ఆంగ్లములు దానిని నిలుపుకొనిరి. మరియు 2వ తేదీన మామెట్టు క్రికోరులయొద్ద తీర్చిముగ పోరు వారిని తలపడుకొనిరి. లాబోయి సెల్మెయ్యెడ పోరు తీవ్రముగా వాంగ్లముల కనుకూలముగా జరుగుచున్నది.

25 మైళ్ల యుద్ధరంగమునందు 6 మైళ్లలో పరామ వారు తలపడి తీర్చిముగ పోరు కర్మాగ్రామమున తలపడుకొనిరి. హార్డెన్ నంచున స్థిరపడిరి. వారు సోమకు దక్షిణముగా ముందుకుపోయి జర్మనుల చెండ్రోసానములలో చాల స్థలముల నాక్రమించి 6000 మంది పట్టుకొనిరి.

క్రికోరు సమీపమున జర్మను నేనల చాల మెచ్చుచుండి చని పోయిరి. శత్రువులు తమ పులికములను పడియుండిరి. ఈ మోసారము తుదకు వనలలో పారంభింపబడినది గాని దీర్ఘకాలము జరుగునదలసినదాని 12 దినముల ఫలితముల నకునుందిరారణముచేయ గడంగరాదు. అన్నికడలను శత్రు సైన్యములను తలపడి వారికి విరాములేకుండ చేసి షీజింపచేయుటకు ఈ ప్రతి పూర్వా మేర్పరపబడినది. దీనిని మనవారు పరస్పర సహాయము నిర్వర్తింప నిశ్చయించిరి. ఇది యంకకు ప్రాధమికదశయై యున్నది. దీర్ఘకాలము జరుగునదలసినదాని వ్యయప్రద మగునట్టియు వని యువసర మగును. అవకాశ, 304వ గుట్టలయొద్ద జర్మనులు విజయకుండ తలపడుచుండుటచే వారింకను మరొకవారిని మూర్ఖులని పట్టి మధ్యమున వెనుకకు తిరుచు సంకల్పముతో నే యున్నా రని స్పష్టమగుచున్నది గాని అన్ని పోట్లను జర్మను లోడిపోయిరి. ధియోమాంటు స్థానములలో ప్రబల సంగ్రామము జరుగుచు న్నది. మొదట దాని జర్మనులు పట్టుకొనిరి పోరు మరల వారు తిరుచుబడిరి. రమ్యువారు తీవ్రముగా పోరి కొలొమియను కల్మియను నున్న ఆస్టియా వారిస్థానము నాక్రమించిరి. ప్రిటస్టాలో దులతువ్య తీర్చిముగ పోరు జరిగింది. రమ్యువారు జర్మనులను తిరిమి.

అడికే బ్రెంటాలను మధ్యభాగమున ఇటలీవారు శత్రువులను తలపడుచున్నాను. వారు కోర్కో మార్గములయొద్ద నిరంతరము ఒత్తిడిని కలిగించుచున్నాను. పోసినియా లోలోని మాంటి మెజను పర్యటాగ్రామమున తలపడుకొనిరి. సెల్మెయ్యెడ కల రంగమునందు గూడ ఇటలీవారు కుడి కొనకు యంచున పోగలిగిరి.

బ్రెంటాలనుకు పశ్చిమున 10 మైళ్ల దూరముననున్న స్థానమునందు రమ్యువారు తురుష్కులను తిరిమి. బ్రెంటాలనుకు దక్షిణమున 45 మైళ్లలో తురుష్కులు యంచునకు రావోగ రమ్యువారు వారిని నిలువరించి వెతుకకు కొట్టిరి. కేసో బాగ్గాను పె హెరను కోడ్గులను తురుష్కు నేన లధికముగా రమ్యులకు దాడుచున్నాను.

మధ్యరాష్ట్రములు

మధ్యపరగణాల శాసనసభ్య నియోజనము

వాగపూరు, జూలై 5:—భూస్వాము సామ్రాజ్య శాసనసభ కోక సభ్యుని నియోజించు నిమిత్తము నియోజక నియోజకము నేనన్ని జిల్లాలలోను జరిగినది. నేను నియోజితులైన 40 మంది యును 2-8-16 వ వాగపూరులో సమావేశమై యుకని నియోజించెదరు. సర్ గంగాధర చిట్టా పితు గా నే సా నియోజించబడ గోరుటలేదు. ఇప్పుడు మా విష్ణుదత్త కుమారు. రావు బహద్దరు పండితు గార్లు శత్రువు మాత్రమే గలరు.

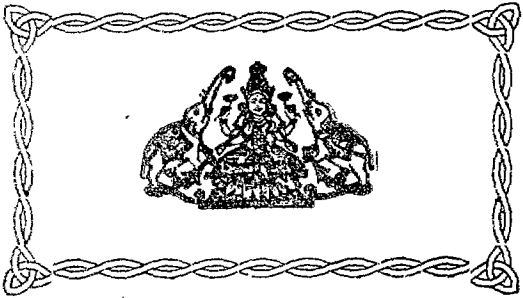
ఆసాము

సామ్రాజ్య శాసన సభ.

పిల్లంకు జూలై 5:—ఆసాము అధికార సభ్యులు మా కామినీ కుమార చంద్రగి గారిని నేను సామ్రాజ్య శాసన సభలో భర్తవగా నియోగించిరి.

విషయము ప్రకారము.

మన పాఠశాల స్థాపనము, గానులయ్య, ఈ రోజులు	2
పాఠశాల	3
పాఠశాల (బుద్ధులకు)	4
దేశీయ వార్తలు	5
ప్రభుత్వ వార్తలు	
రైల్వే నిర్వహణము	6
ఆంధ్ర ప్రదేశ్	7
విద్యార్థుల ముఖ్య సంగతులు	
విద్యార్థి కంట్రీ క్లబ్	8
తెలుగు భాషా క్లబ్	9-10
ఇంగ్లీషు క్లబ్	11-12

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

1916 వ సం. జూలై నెల 6-వ తేది

గురువారము.

రైల్వేల నిర్వహణము

మన రైల్వేల విచారణ విషయము దినదినమును ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చుచున్నది. వికాసము పొందిన రైల్వేలు, వ్యాపారము పెరిగిన కొలదిన, రాకపోకలు ప్రబలిత గలిగి, రైల్వేల యెడకు ప్రజలు దృష్టిమరల్చుట సహజము. ఎల్లదేశములలోను, ముఖ్యముగా విస్తారతర భూప్రదేశము కల యట్టి మన దేశమువంటి దేశములలో, నేటివినయమున సర్వాభివృద్ధిని రైల్వేలు అనేకవిధముల తోడ్పడుచున్న వనుటకు సరియములేదు. అయిన నాకములో ఏవస్తువును పూర్ణ సుభావము లేదు. ఎల్లప్పుడు సుభావమాంబుగనే ఉండునట్టిదియు కానరాదు. ముచివస్తువే ఉపయోగవైపరీత్యముచే దుష్టఫలములను కలిగింపవచ్చును. చక్కర నేమి విషము కావచ్చును విషమే అయితము కావచ్చును. ఈరీతినే కాలమునుబట్టి, ఉపయోగింపబడు విధమునుబట్టి, ముఖ్యముగా మొదట సాధనములే ముఖ్యముగా మొదలు రైల్వేల నిర్వహణముగా పరిణమింపవచ్చును. రైల్వేల నిర్వహణమునకు లోనగునవియే కాని ఇందుకు అతీతములు కావు. మన దేశమునకు రైల్వేలు ఉపకారమునకంటె అవకారమే ఎక్కువ మొనర్చినవి మన నాయకుల సామాన్యభిప్రాయము. గంజీ ఉప్ప సుపాదించుకొనలేనివాడు ఇంటిలోని ఆలుబిడ్డలను మాప్పి చక్కని పాదరక్షలు కట్టించి ఆ వ్యాపారస్థుని కానందము కూర్చినవిధమున మన ముఖ్యవసరములు—విద్య, పారిశుధ్యము మున్నగునవి—తీరని యప్పుడు ఇతర దేశములనుండి అప్పుడెచ్చి వేలకువేల మైళ్లు రైల్వేలు నిర్మింపించి వానియొజ్జ మాన్య నిర్వహణములు విదేశ వ్యాపారస్థుల చేతియందండి సువర్ణము సంతృప్తము అప్పుమీది వడ్డీలిచ్చుటచేతను రైల్వే లాభముల నందజేయుట

చేతను వారిని సంపాదించుట మనశక్తి క్రుంగగా విద్యార్థిగ్యములైన బాగుగా సంపాదించ జాలకుండుట మహానష్టమని వాచా గోకలేత్యాదు లెల్లరును ఉద్ఘోషించియున్నారు. పాదరక్షలవలన ఫలము లేదా? అవి మాత్రము మానవునకు నలదా? ఇతరవిధముల బరువైనను ఎడ వేడిమిని కాళ్లు చురుచుకున్న మని కాలిబొబ్బలు లేయకుండుట కవి ఘోషగానా? ఆలోచించి చూచినయెడల నవి యను అవశ్యము సంపాద్యములేకదా యగుచున్నవి? అని గతిలేని మానవునకు వితర్కింపవచ్చును. అదేరీతినే మన రైల్వే పక్షపాతి ముగలవారును వితర్కించియున్నారు. వారే సర్వాధికారులగుటచేత రైల్వే నిర్మాణము సాగిపోయినది. బరువైన పాదరక్షలు మనకు బలనంతముగా బట్టింపబడినవి. వీనిని తప్పించుకొనుటకు వీరలేదు. అందువలన వీనిని ఉత్తమోపయోగమునకు వినియోగించు కొనుట కైనను నాలోచింపవలెను. మనకు శక్తి ఉన్నను లేకున్నను వ్యయమునకు ఒప్పుకొని రైల్వేలు దేశమున వేయించి కొనినారము. ఒకప్రక్కన మామనైన వీరిబతును తల ధరించి యున్నారము ఈస్టిలో వీరి లాభమైనను పూర్ణముగా మనకు లేకపోయేనేని మన దురవస్థ వర్ణనాతీతమేకదా. మన పేదవానిని మరల స్మరించుకొందము. గంజీలోనికి ఉప్ప లేకున్నను మాననని పాదరక్షలు కట్టించుకొని సర్వకాలము వానిని మోసికొని యుండగా చక్కటి వేసవికాలమున మరియొక రా పాదరక్షలను లాగుకొని యుపయోగించినచో ఆతడు వేమిడి తాళలేక ఏడువ నలయునో తనసార మాత్రమును పీల్చిన పాదరక్షలు స్వాధీనము లేక పోవుటకేమవలయునో చదువరులే యూహించుకొన గలరు. మనగతియు అట్లులేమైనది మన రైల్వేలకుగాను అర్హతములకొలది అపైవైనది. సంవత్సరము సంవత్సరము కొట్లకొలది వడ్డీ ఇచ్చుకొనుచున్నాము. విద్యకు కావలయు నన్న మన ప్రభుత్వమువారి బోక్సమున ద్రవ్యముండదు. శ్రీజార్జి చక్రవర్తి వంటి మహానుభావుడు 50 లక్ష లిచ్చిన అది మహావరమయి పోవుచున్నది. పారిశుధ్యమునకు ద్రవ్యముగీతన నప్పుడును బోక్సమున ద్రవ్యము లేదనుట ప్రత్యుత్తరము. ముచివడ్డీ గిట్టుట నిరర్హ పూర్వకముగా తెలిసియుండియును గూడ నీటి వసతులపై వెచ్చించవలయు ననినను ప్రభుత్వము వారికి కష్టమే. రైల్వేయనుచు సంవత్సరమునకు 18 కోట్లు 24 కోట్లు ఉపకారము అప్పుడెచ్చుట సిద్ధమగుచున్నది. మన ఇండియా అప్పులో విశేషభాగము రైల్వేలకుగాను వ్యయమయినది. ఇప్పటికి 420 కోట్లకు పైబడి మూలధనము కర్చుపడినది. ఇంత వ్యయమయ్యును హైందవభూమికి మాత్రము ఈరైల్వే లెంతో యుపయోగము లేదు. కొంత కాలము క్రిందటివరకును, అనగా ఈ శతాబ్దారంభమువరకును, ప్రభుత్వమువారికి రైల్వేలవలన నష్టమే వచ్చుచుండినది. అయినను పాశ్చాత్య వ్యాపారస్థులకు లాభ మగుటచేతను వారి కులుకుబడి ఎక్కువగానుండుటచేతను రైల్వేవడ్డీ యథాప్రకారముగా సాగివచ్చినది. ఆ పులుకుబడిచేతనే నేటి నిర్వహణపద్ధతులను ఏర్పడియున్నవి. ఇప్పటికి

మన రైల్వేలు విశేషభాగము ప్రభుత్వమువారి స్వామ్యమునకు వచ్చినవి. కాని అందులోనేయొకటి రెండో తప్ప లేకైన వన్నియును విదేశ వ్యాపార సంఘముల కార్య నిర్వహణమునందే యిడబడి యున్నవి. ఈ విదేశ వ్యాపార సంఘములు ఎప్పుటి యాటనే ఆడుచున్నారు. హైందవుల యనుకూలము లనిన వారికి లక్ష్యములేదు. మూడవతరగతి ప్రయాణికు లెల్లరును హైందవులు. వీరు వడుచాట్లు లోకవిదితములు. వీరిని తగ్గించు నుద్దేశము కంటెపెసీలకు లేదు. వ్యాపార సౌకర్యములు పాశ్చాత్య వ్యాపారమున కనుకూల మైనవే చేయుచున్నారు గాని హైందవ వ్యాపారమున కనుకూలముగు సౌకర్యములు ఏరికి గిట్టవు. కలకత్తా, కరాచీ, బొంబాయి, మద్రాసులలో దిగుచుతియుగు నిప్పుపుల్లలను మోసికొనిపోవు రేలుతక్కువ. అహమ్మదాబాదులో నగు నిప్పుపుల్లలను మోసికొనిపోవు రేలు ఎక్కువ. అహమ్మదాబాదు పుల్లలకు ప్రోత్సహముట్టిదేకదా కలుగనలెను. ప్రత్తి వస్త్రములు, గాజు, చక్కెరల విషయములను ఇట్టిస్థితియే కలిగినది. అంబాలాలో గాజు చేయుదురు. అక్కడినుండి అలహాబాదుకు మునుగురు 2-4-5 లు. అట్టిగాజే దిగుచుతియైనదికలకత్తానుండి అలహాబాదుకు తెచ్చుటకు. మునుగురేలు 1-9-8. రెండు సంవత్సరములలో దూర మొక్కటియే. ఒకటి 513 మైళ్లు. రెండవది 514 మైళ్లు. బొంబాయినుండి కాన్పూరుమునకు చక్కెర కొనిపోవుటకు 840 మైళ్లు 0-13-6. కాన్పూరులో నైన చక్కెర అకోలాకు 649 మైళ్లు పోవుటకు 1-2-4 లు ఇచ్చి తీరవలెను. మూల్తాను నుండి డిల్లీకి ప్రత్తి తీసికొని పోవురేలు 458 మైళ్లు 0-1-3-6 లు. ఎరుతికి కరాచీ పోవునెడల 557 మైళ్లు 0-14-6 లు. మరయు కుట్టించుకొని మనము నిరంతరము మోయు పాదరక్షలు సమయమునకు ఇతరులు వేసికొని మన పాదములను సూర్యుని వేడిమికి గురిచేయుచున్నారనుటకు ఇంతకంటెను నెక్కువ సాక్ష్య మవసరము కాదు. కావుననే మన ప్రముఖులు రైల్వేల సర్వ నిర్వహణమును ప్రభుత్వమువారే తల ధరింపవలసినదని ఆందోళన జరుప నారంభించి యున్నారు. జాతీయోపయోగ మాత్రమునకే గాక వ్యయముల విషయమునగూడ ప్రభుత్వమువారి నిర్వహణమే యుపయోగకరమని మన వక్షమున వాదించబడినది. వ్యాపార సంఘముల కెక్కువ జవాబువారి శేసం దునవారు తమతమ జనులకు నొకరీలు దొరకుటే యెక్కువగా దలంచి ఇచ్చుకువచ్చినరీతిని వ్యయ మొనర్చురని ఘోషిల్లి వారు. కడచిన పర్యాయ మివిషయము ఇండియా శాసన నిర్మాణ సభలో చర్చకు వచ్చినప్పుడు రైల్వే బోర్డు వారు రైల్వే శాఖలో ద్యోగులను విచారించుచున్నారని రైల్వేసభ్యుడు చెప్పెను. ఇప్పుడా విచారణ ముగిసినది. రైల్వేబోర్డు కార్యదర్శి గారొక ప్రకటనను వెలువరిచినారు. లెక్కలనుబట్టి ప్రభుత్వమువారు కార్యనిర్వహణము పెట్టుకొనవలెనా వ్యాపార సంఘములకే ఈవిని యుండవలెనా యని నిర్ణయించుట పొసగదట. విచారణ కిది వింతగా తోచకపోదు. వింతయనుడు ముందేమైన ననుడు.

రైల్వే బోర్డువారి తీర్మానమిది. ఇక వారు చేయదలచిన దేమి యందురా? దినదినమును రైల్వే యనుభవము కల వ్యాపారస్థుల యభిప్రాయములను దీక్షింపవలసింది. ఆ వ్యాపారస్థులెవరు? ఛోబర్ను అఫ్ కామర్సు అసభకు వ్యాపారసంఘములు. ఇది రమారమి అన్నియును పాశ్చాత్యవంశములే. వీనికి వేయబడిన ప్రశ్నలును గమనింపదగినవియే.

“మీ సంఘము రైల్వేలో ఎక్కడ సంబంధముకలది? భృత్యుల కరికెలనుగోచరముగా? రైల్వే కరికెలనుగోచరముగా? రైల్వేలో సంబంధమున్న యెడల కరువులను పంపుట కొరతగాను పంపివెట్లు బాగోతనము కలుగునో మొదలకు జవాబు చెప్పవలసింది. కరువులను బాగోతనముగా చూడవలసింది. ఏ రైల్వే ఎక్కడ ఆవకూలములను బావుచున్నది? ఒకే పద్ధతి రైల్వేలోమీద సంబంధమునుగలదే ఈ విషయములలో మీకేమినిరూపము కల్పించుచున్నా? అది ఏది?”

ఈ ప్రశ్నలకు గుటతోడనే మాయెరుటి ప్రకటన తృప్తి నందుటలేదు. ఎప్పుడు వాతముగా రెండుపక్షముల వాదములను క్రోడీకరించు మిషన్ ప్రభుత్వకార్య నిర్వహణ పద్ధతయందు దోషములను జూపుచున్నది. ఈరీతిగా రైల్వే బోర్డు కార్యదర్శి గారు తమ యభిప్రాయమును నిశ్చయముగా చెప్పియుంటున్నారు. ఏదేమియును రైల్వేలు ప్రభుత్వమువారి నిర్వహణమున నుండునని ననిపద్ధతిగా సంగీకరింపబడలేదట. ఆర్థిక కారణముల వలన ఆయాపద్ధతులేర్పడినవట! ఈదేశమునను ఆర్థిక కారణములే ప్రభుత్వ నిర్వహణమును గోరుచున్నవి. కంపెనీ నిర్వహణము ప్రాదవధులు ఆర్థికాభివృద్ధికి హానికరము, ప్రభుత్వ నిర్వహణము సహకార. కావున ప్రభుత్వ నిర్వహణము అత్యవసరము ప్రభుత్వ నిర్వహణ మున్నచో రాజకీయ కారణములు కార్యభంగ మొనర్చునట! ఈదేశమున ప్రభుత్వము వాకే రైల్వేల యజమానులు. రైల్వే బోర్డు మూలకముగా రైల్వేలపై అధికారము వారికి వుంటికిని కలదు ఇంతకంటె రాజకీయస్వరూపము యుండగలదో తెలియును. ప్రభుత్వము వారు నిర్వాహకులైనచో రైల్వేలలో పాశ్చాత్యప్రాంతవధేదము లుండరాదని ప్రజలు కోరును రనుభవము ప్రజల నేనకుడైన కార్యదర్శిని గూడ ఆవహించిన దేమో తెలియును. ప్రభుత్వమువారు నిర్వాహకులయి రేటులలో పరిశ్రామిక సరవస్తువుల కనుకూలము చూసినయెడల నది సంతోషకరమగునట? వ్యాపార ఫక్కిని నుండదగిన రైల్వేలు ఆహారము దప్పనట! సంతోషకరమైన సేమి యుపద్రవమో తెలియును. పైన మేము సమూహముచేసిన రేటులు రైల్వే నిర్వహణమున నేకమార్గముననే నడిపించుచున్న ప్రా పాశ్చాత్యలాభ సంతోషకర సూచించుచున్నచో చదువరులే నిర్ణయింతురుగాక! రైల్వే బోర్డు కార్యదర్శిగారు మరియొక చిత్రవాదము చేసినారు. రైల్వే ఊక శాఖలకు మాత్రము కంపెనీ లుండవచ్చునని ఎదుటివారి హాద మట! అనగా, ఎదుటివారు ఆంగ్ల వ్యాపారసంఘముల నాక్షేపించుచున్నారు! రానురాను మూలధన మీ దేశమున సంచితము చేయుచు పోగా ఈవరిస్థితి మారునట! ఇదియంతయు వివరిత వ్యాఖ్యానము. ప్రాంతపులు కోరునది రైల్వేలు దేశోపయోగములు కావలయు ననియే కాని ఆంగ్ల వ్యాపారసంఘముల జపానియ వ్యాపారసంఘముల యను చర్చ వాకి పనిలేదు ప్ర

భుత్వమువారు బహుప్ర మోములేరని కార్యదర్శి గారు చేసిన తుది వాదమున కర్థములేదు. అంతయు చేపియాకగా కార్యదర్శిగారు కంపెనీలకు సాయము చేయు నాలోచించినారుట స్పష్టము. ప్రాంతవధుమీ ఈమాత్ర మెరుగజాలకపోదు. ప్రభుత్వమువారును ఇంత సులభముగా అంటుమరని నమ్మజాలము. ఈ ప్రకటన చేయువాకము, అరలంబించిన మార్గము, పాశ్చాత్యవంశములకు నిచ్చిన ప్రాముఖ్యము అన్నియు ప్రాంతవలాభ విరోధములు. కావున దేశ సంతయు దీనియెడల అసమ్మతిని తెలియపరచి ప్రభుత్వమువారు దీనిని ఆధారముచేసికొని ఏమనియు చేయరాదని తెలుపుకొనుట అవశ్యకము. మన వ్యాపారపరిశ్రమలు విజృంభింపవలసిన కాలమున నింత చిత్ర చర్యలన వెలువడుట విస్మయజనకము.

ఆరుకోట్ల అప్పు.

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన ఆరు కోట్ల అప్పు విషయవంతయును. నియమములు జాను ఎరుదన తేదిని ప్రకటించు లయ్యెను. దరఖాస్తులు ఆనెల 28 వ తేది నాటికి పంపవలసి యుండెను. అనగా వ్యవధి యెంతో యుండినదికాదు. ఇరువది దినములలో ప్రజలు నియమములను అర్థముచేసికొని ద్రవ్యానుకూలములను సరిపెట్టుకొని అప్పునకు దరఖాస్తు చేయవలసియుండిరి. అట్లుండియునుకూడ రు 6,35,11,000 లకు దరఖాస్తులు పెట్టబడినవట! దేశములోని ఆర్థిక పరిస్థితుల నాలోచించినయెడల ఈవిషయ మెంత బలవత్తరమయినదియు అర్థముకాగలదు. ఇట్టి అప్పులు ప్రకటించబడినప్పుడు ప్రభుత్వమువారి ఖజానాలును ఇతర బ్యాంకులును దరఖాస్తుదారులకు తాత్కాలికముగా ద్రవ్యము సమకూరుటకు అనేకవిధముల అడ్డుదురులను. అట్టి తోడ్పాటు కడచిన సంతృప్తము అప్పు ప్రకటితమయిపుడు బాగుగా దొరకినది. ఈసంతృప్తము నేక సందర్భములు అట్టి తోడ్పాటునకు వ్యతిరేకముగా నుండినవి. ముఖ్యము ఖజానాలోను బ్యాంకులలోను నుండిన సిద్ధద్రవ్యము తగ్గిపోయి యుండినది. ప్రభుత్వమువారి ఖజానాలలోను రాజధాని బ్యాంకులలోను 1915 మేలో రు 1,916 లక్షల నిలువ యుండినది. 1916 మే ప్రారంభమున ని నిలువ రు 1,578 లక్షలయ్యెను. మే మాసాంతమునకు రు 1,447 లక్షలకు తగ్గిపోయినది. అంతేకాక కడచిన సంతృప్తము గోధుమ వ్యాపార మంతయును ప్రభుత్వమువారే జరిపిరి. ఇతర బ్యాంకులలోని ద్రవ్యమునకు గిరాకీ కలుగలేదు. ఈ సంతృప్తము ఆ పరిస్థితి మారిపోయినది. వ్యాపారస్థులు స్వత్రాముగా గోధుమ వ్యాపారము జరుపుకొను చున్నారు. అనగా బ్యాంకులలోని ద్రవ్యమును వినియోగించుకొనుచున్నారు. బొంబాయి బంగారాలలో కొన్ని ఇతరార్థక కారణములును ద్రవ్యపు పారుదలను నిరోధించియుండినవి. ఇంత క్లిష్టపరిస్థితి యున్నపుటికిని గూడ ప్రాంతవధుమీ ఆరుకోట్లను దీక్షిగా సకాలమునకు బడవింపగలిగిన దనుట నాలోచించుకొని నయెడల మన ఆర్థికసభ్యుడు సర్. విల్లియము మేయరుగారు ఎంతో ఆలోచించి ఏది పాథ్యమో దానినే గ్రహించి పని జరుపుచున్నారనుట విశదమగుచున్నది. ఆతని దూరదృష్టికిని ప్రాంతపుల భక్తి పరాచుణాత్మమునకును ఈయప్పు విజయము గొప్ప చిహ్నముగా నున్నదనుటకు సందేహములేదు.

మనసామాన్య ప్రాతినిధ్యము-మెయిలుపత్రిక
రానుండు సామాన్య నిర్వాహక సభలో ప్రాంతవధుమీ ప్రతినిధులకు ప్రత్యేకస్థానము కల్పించలేదనియు ఆసభ 800 లున్నచో ప్రాంత ప్రతినిధులు 80గు రై స నుండవలసిదనియు ఇందులో కొందరు ప్రాంతపులు ఇతరులు ప్రాంతవాసులనుకల ఆంగ్ల కరికెలకులు—విరతిపండితగర్వకులు, సేనానాథులు మొదలగువారు— ఉండలేననియు ప్రాంతక కార్యదర్శి ఆంగ్ల ప్రతినిధులలోని వాడే యుండలేననియు మెయిలుపత్రిక యొకరీతిగ సలహాచేయుటచుచదువులు స్మరించుకొనవలసింది. ప్రాంత ప్రతినిధులు ప్రాంత వేదములను నేనెగాని ప్రాంతపులతో జాతివత్తామీ సుబాదములతో అధినితేజులకు ప్రాంతవధుమీ తలకెక్క జాలవనియు మెయిలు పత్రిక వాదించెను. అందుమాట నిపులచర్చ ప్రాంత ప్రతినిధులలో జరిగింది. అచ్చట మనకు పాశ్చాత్యులే ప్రతినిధులు కావలెనో యను ప్రశ్న పలుమారు విత్తింపబడింది. దానిమాటల మెయిలుపత్రిక సమాధానము వ్రాసినది ప్రాంత వేదముండలేనని పద్ధతు విశేష సంఖ్యాకులు వారుండలేనని తమయభిప్రాయము కావట! పద్ధతును ఉండలేనని గుతమనాదము కావట! కొంతకాలము ప్రాంత ప్రతినిధులకు అధినితేజులనుగల సభ్యుల సంఖ్యయు తమ దురదృష్టకొందరు మాత్రము ఉండలేనని తమ యాశయము! ముప్పదింబు ఇతరుల యవ్వనో సందేహ్యులకు మెయిలుపత్రిక కోరునే! ప్రాంతవధుమీ సభ్యులకును వేదములకును ప్రాంతవధుమీ వారిని నిర్వహించుకొనవచ్చును. పర్యవేక్షణ ప్రాంతవధుమీకి పాశ్చాత్యులు గలవారినిగలవారు మెయిలుపత్రిక సర్వప్రాంతపులకును కర్తవ్యము. అది నెఱవేరునాయము నాలోచించుటకు గాక యని కోరుచున్నాము. ప్రాంతప్రతినిధుల తేడయే జరిగిపోవు స్వార్థము సమావేశములయెడల మెయిలు పత్రికనుండి తెలియబడవచ్చుట మాత్రము ప్రాంత ప్రాతినిధ్యమున కా తత్విక ప్రార్థనాత్మకమిచ్చుచుండలేదని నూదించుచున్నది. తక్కిం విషయములలో భిన్నాభిప్రాయాలైనవి ఈప్రాతినిధ్య సూచికలైనవి మెయిలుపత్రిక కంటిగారు మాతోకలిసి వున్నచో ప్రాంత కృతజ్ఞతకు పాత్రులు కాగలరు.

మద్రాసులో అగ్ని సంతోషము

ఈనగరములో నియమితము లయ్యుండు అగ్ని సంరక్షణోపాయములను గురించి ఇటీవల మద్రాసు ప్రెస్సు పత్రిక కొంత చర్చ జరిపి అభిప్రాయములను వ్రాసినది. నేటి రోజు యప్పుది ఇండ్లలో కొంతగా అగ్నియు భక్తియు యా పాత్రధికినయ్యనప్పటికిని అగ్ని నావి యంత్రములు పర్యవేక్షణ కావలసింది. 11 గంటలవేళ నివ్వండికొనినది. 12 గంటలవరకు ఎప్పుడు నేమియు చేయలేదు. అప్పుడొక మహా భూతుకు వికడి తుత్తియుండుగా సంగతి తగిన అధికారికి తెలియలేదు. 1-30 గంటలకు తుత్తియు రంగులకు వచ్చినది. రమారమిగా కథ ఇది. దీనిపై వ్యాఖ్యయేల బొంబాయి కలకత్తాలలో అగ్ని కన్యించినవి విషయములలో సామాన్య హాసకనట! అచ్చట నియమితములలోనకు వికడి ఇచ్చట అయిదుగంటలు పట్టినే! అది గాబులే ఇచ్చట చేయరాదా! మనగక కరికెలకు ఎంతోవో ఒక్కరు పోయి నేర్చుకొని వచ్చినా గాకయ్యనే!

రమ్యవారి ప్రకటనము

వెట్రాగరు, కాలై రి:—ప్రేమ ప్రాప్త హేతునందులకు చర్చ జరుగుచున్న యుద్ధము లివానికి దక్షిణభాగమునకునుకూడ వ్యాపించి చాలతీరముగ జరుగుచున్నది. శత్రువులు తలపడి దేనినూడ సాధించలేదు కానీ; కారి రమ్య వారి చాలవోట్ల చాల స్థానములకు వెలుండు ప్రతిభలను చాల మరణింపులను ఫిరంగులను వెలుండు తుపాకులను గూడ పట్టుకొనిరి. ఈతెలలయట్లుగా శత్రువుల ఫిరంగులను ప్రేమించు మరుకుగ పరిచే యుచున్నాను. లీలాఖణము త్రవ్వించి శత్రువులు స్త్రీలందరి దాటికొని రమ్యవారు చాల చాలనుండి పాతల చేసి మరల వెలుకవలసింది. శత్రువులకు తమయరు రమ్యవారు కొలమియూ దీక్షితుల గోడ్డుముందుకు పోవుచున్నాను. కాల్పేతము పోవులలో ఫిరంగులు పేల్చబడుచున్నవి. రిగాసెంపుకాఖలో తెలుగుకువుల సముద్రనివాసముల నేలకూల్చుననది.

సంయుక్త మంగళాల యుద్ధవిధి.
ఆ గాగ్రి లక్ష్మీలనుండి వచ్చి విరాళములతో కలసి ఈ గాచ్చు యుద్ధవిధి కింతలకు కూ. 22,12,081 మరనాల్లె నది

బరోపా మహా సంగ్రామము

జర్ర నులు మరల ధియోమాంటును వశపరుచుకొనుట.

పరాసువారు పెరోమును చేరనుండుట—మరల ముందువకు దాడి.

ఆంగ్లేయులు ముందునకేగుట—6000 మందిని వట్టుకొనుట.

కరంజా గారు మాధ్యస్థుడన కంగీకరించుట—యద్ధము లేకుండపోవుట.

[రైటు రు ఏ జ స్సీ.]

ఇంగ్లాండు

ఇంగ్లాండు వ్యవహార విచారణసంఘము

లండన్, జూలై 4:—ఇంగ్లాండునందుకు విశేషమైన యుద్ధము కాంతిని, గొప్పనోశమును ఇంగ్లాండు కరిపాలకులకు చిట్టచివరకుండుటయే ఇంగ్లాండు తిరుగుబాటుకు కారణమని సంఘమువారు తెలిసిరి. బోక్సే ప్రభువుగారి నైపుణ్యము వారేవిషయమును మోడలేదు. బిస్మిక్ గారి చేవిషయము లందు ముఖ్యమైన పూచీగలవారని సంఘమువారు తలచిరి. సర్ మెత్తూజాతన్ గారు రాజకీయమున బాగుగా అనుభవించిరి; కాని చివరికి ఉపయోగకరములైన మార్గ మనలం బింపకలయునని విశ్వాసముగా కలిగిరి. సంఘము వారు పోలీసు వారి మెచ్చుకొని నైపుణ్యముల వై నేనిన యుద్ధము మోడకుండిరి.

ఫ్రాన్స్ కిను.

లండన్ జూలై 4:—తత్వము కలిగిన వ్యక్తిని ఫ్రాన్స్ చేసి సామ్య తీసికొనిన ప్రెవిస్టి లింగ్ రోన్ అను సరికి మూడు సంవత్సరముల నిర్బంధ శిక్ష విధింపబడినది.

యుద్ధవ్యవహార సహాయకార్యదర్శి.

లండన్ జూలై 4:—దేశీయప్రభుత్వ యద్ధవ్యవహార సహాయకార్యదర్శిగా నియమింపబడినది.

ప్రాన్సు

జనరలు పేగుగారి ప్రకటనము.

లండన్ జూలై 5:—అంగ్ల సోమ సమీప సమీప మన రాతివేళ గొప్ప యద్ధము జరిగినది. కొన్నిచోట్ల మే మింకను ముందునకు పోగలిగితిమి.

కొన్నిచోట్ల జర్మనులు ఫిరంగులకు చాల తీవ్రముగా త్రొక్కిరి. ధియోమాంటు వద్ద మా కొత్త కందకములతో ప్రత్యేకములైనవి జర్మనులు 2 సార్లు పట్టుదలతో పోరి కలాయితులైరి. వైద్యులకుండియు రెక్కనుండియు జర్మనులు తమ సేనల నదాదిడిగి ఈ రంగమునకు మార్చిరి. ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిన జర్మనులు చెప్పిరిని రైటు విశేషి తెలిసెను.

ఆంగ్లేయులింకను ముందునకు పోవుచుండుట.

లండన్ జూలై 5:—నిన్న రాత్రి జనరలు పేగుగారి యిటు తెలిసిరి. నిన్ను వకలంతయు మా సేనల కాగ్నేయభాగమున పోరు జరిగినది. తక్కిన భాగమున కొన్ని ప్రాంతములలో మేము కొంతముందునకు పోగలిగితిమి. నిన్ను ప్రత్యేకముగా మన సోకజర్మనుల శిక్షిస్తూ దళముగాని వారందరకు పూర్తిగా అంతరిపోయిరి. లాబోయి నెల్లయొద్ద గల 24 గు గంటలలోను తీవ్రముగా పోరును అగ్నిగోళ ప్రయోగమును జరిగినది. ఇట్లుండే పూర్తిగా మా స్వాధీనమైనది. ధియోమాంటు వద్ద జనరలు జర్మనులు తమ మొదటి స్థానముండి బాంబులను వదిలిగారి మేము వారిని ములభముగ నోడించితిమి. వారికి చాలా వైద్యులు కలిగిరి. ధియోమాంటు ఆంగ్లేయములకు ఉధృత భాగమున శత్రువుల ముందకములవై తీవ్రముగ గుండ్రము వదిలిరి. అక్కడనున్న సన్నిహిత శ్రమభాగమున మార్చెమియును లేదు. రూసుహోహోస్తలను ప్రాంతములందు నేడు ఫిరంగులు ముందుగా కాల్చబడినవి. నిన్న రాత్రి ఆర్మీజరికుకు రక్షణమున జర్మనులు దాడినను సెందిరిగాని మేము తుపాకులను నిన్న ఫిరంగులను కాల్చి వారిని పూర్తిగా నోడించితిమి. వారిలో చాలమంది నాతులైరి.

ఆంగ్లేయ సేనానికుల విజయము

నిన్ను మునిమానముల కామిన్ను కాంటెన్సు సెంటు

కెంటుకు రైటు నైపుణ్యములవై బాంబులను వేయు మునిమానములు బాంబులను వదిలెను. పోరునన్ని మునిమానములు శత్రువుల ప్రాంతములందు చాలదూరము వరకును పోయినవి. ఆచట చాల శత్రువులమును తావనీలినవి. చాలపోరు జరిగినది. 4 జర్మను విమానముల శత్రు సేనా పట్టుకొనబడినవి. నేలగుల్పబడినవి. చురముడిటికి నష్టముకలిగి నేలగుల్పినవి. ఇంతవరకు దెలుపబడిన నష్టమేగాని క్రొత్తగ మాకేమియును కలగలేదు.

వశ్యము రంగము

శత్రు నైపుణ్యములు వృద్ధిచేయుట.

లండన్ జూలై 4:—రైటు ప్రతికా పారిస్ విశేషము ద్వీపు వాగ్ధముచున్నాడు. (బ్రిటిషు నైపుణ్యముల మట్టుడికొనబడు శత్రువుల తమ స్థానములను చుట్టిరి బలవంతముగా చేసి కొనుచున్నాడు. పరాసువారి ఎదుట నిలిచియున్న నైపుణ్యము కంటే మన ఎదుట నిలిచియున్న నైపుణ్యము ఎక్కువ దట్టుగా నున్నది.

బ్రిటిషు నైపుణ్యముల.

యుద్ధ నైపుణ్యము

లండన్ జూలై 5:—సేనానికులను విశేషము లందలు బ్రిటిషు నైపుణ్యముల యద్ధ నైపుణ్యమును నొక్కికట్టించుచున్నాడు. ఈ ఉధృత “డెయిలీ స్పెషి” పత్రికా ప్రతినిధి యొకడు లూస్ మట్టడియందుండి గాయపడిన ఒక నైపుణ్యతో మాట్లాడగా అతడిట్లు చెప్పెను. ముఖ్యమైన యద్ధ చర్యలను ఇప్పటినున్న యద్ధ చర్యలను చాలభేదము కలదు. ఈసారి తత్వము వెదకినను కానరా వున్నది యద్ధ విషయమున ప్రతి సంగతిగూర్చి మేము ప్రతినిధులను విమర్శించుచుంటిమి. చేయవలసినవియు చేయదగినవియు ముందుగా ఆలోచింపబడుచున్నది. బ్రిటిషు నైపుణ్యము విజృంభించుట ప్రాంతంధ మైపోడనే శత్రువుల ముందు కందకములన్నియు ధ్వంసము చేయబడినవి. ప్రాంతములలో ఒక్క జర్మనుడైనను తప్పించు కొనలేదు. ఈవిధముగా శత్రువుల యద్ధఫిరంగులు అనేకములు నిరుపయోగములు చేయబడినవి. బాంబులు పట్టుటకు విలువలేనవ్వకు మన నైపుణ్యము యద్ధఫిరంగుల అగ్నికి ఎదురుగా పరుగెత్తుకొని ముందుపోయి ఫిరంగిగుండ్రులను గలిగినట్లు చూచి నాకొమింపు కొంగురు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఒకటి రెండు దళముల నైపుణ్యము అసలమునకు బయటెత్తి జర్మనులతో దలపడి నొమ్మియుద్ధము చేయుచును.

ప్రెకోట్టు యుద్ధము.

ప్రవృత్తులు బ్రిటిషువారికి కళకుగుట.

లండన్ జూలై 4:—

రూటుయొక్క రిపోర్టు ఒకటిల్లు వాగ్ధముచున్నాడు. ప్రెకోట్టు యుద్ధ ప్రవృత్తులవై నైపుణ్యము బ్రిటిషువారికి కళమైనది. అక్కడ గలగురున్న విశేషనష్టముకు భర్తీ చేయుటకు అధికారులు వదలిదళమును కందకములలో చేరి యుద్ధము చేయునట్లు జూరగించిరి. కందకములయొక్క వారికి చాలలేదు. అగ్నివర్షము ఎడతెగక వాడై వరుసముచున్నందున నైపుణ్యము నిమిషముగా కలుచున్నయ్యెను. కొంతకాలమునకు అట్టి ఒకట్లు ప్రాంతములను చేతపట్టుకొని పారాసివాతేశ్వరైన 20 మంది యుద్ధోగ్యులను 600 మందినైపుణ్యము బ్రిటిషువారియొద్దకు వస్తులొంగిపోయిరి.

బ్రిటిషు విజయములు.

లండన్ జూలై 4:—

బ్రిటిషువారి ఫిరంగుల అగ్ని విశేష ప్రమాదము చేయ

గలిగియున్న దనుటకు దృష్టాంతములేక మాత్రము కనబడుచున్నది. ఒక జర్మను కందకమున 40 జర్మనుల కనబడినది. ఆ సివిల్స్ కు తరమున ఏర్పడిన తోయ యందును వార్షికోద్ధుకు ఉత్తరమునకు శత్రువులనష్టము అపరిమితముగానున్నది అనర్ ఎటుసేనలకు ఉధృత మన కావలి వాండు శత్రువుల ప్రభువుల పంక్తి గుండపోయి, ద్వితీయ పంక్తిని గూడ తాకినది. అనేకులగు ఖైదీలతో. వారందఱునుభయముగా తిరిగి వచ్చిరి.

ఆంగ్ల రంగము.

విశేష వర్షము (బ్రిటిషువారి కాటంకముగుట.

లండన్, జూలై 4:—ఆంగ్ల సేనానికుల జనరల్ పేగుగారి టెలుపుచున్నాడు. విశేషముగ వరదలవలన (బ్రిటిషు వారు ముందుకు పోవోలే కున్నాడు. అంగ్ల సేనానికుల జనరల్ పరిస్థితులయందు దేహార్పణము లేదు. ఖైదీలు 5000 లకు పైగా నున్నాడు. తక్కినవన్నియు స్వల్పవిషయములు.

పరాసువారి ప్రకటనము

పారిసు జూలై 5:—పెరోముయొద్ద జర్మను లాకవంతెన మొగకు తొందరగ నిర్దేశముచున్నాడు. పరాసువారు పెరోము దరివాపునకు వెళ్లిరి. ఇంతవరకును జరిగిన పరాసువారివిక్రమమునకు ఫలితముగ 8500 మంది నైపుణ్యముల 19 గ్రామములను 10 ఫిరంగిదళములు (వివిధ రివెల్వెర్లగుల దళములు) చాల మరఫిరంగులను. కందకముల మోటానును పట్టుకొనబడినవి. పరాసువారి సేనానష్టము చాలావల్పులు. పరాసువారి ఫిరంగుల ప్రాకృత్యములననే ఇట్టి యుద్ధములఫలితము కలిగినది. సోము నందలి పోరాటము త్వరలో ముగియవచ్చును. అంతట మేము ఫిరంగులను ముందునకు గొనివచ్చి యియొకదాడికి ప్రయత్నించుటకు పిలుగునని కొంతవర కధికార సంబంధము గల వార్త ప్రకటించబడినది.

పరాసువారి విజయము.

పారిసు జూలై 5:—సోమునదికి దక్షిణమున పరాసు వారు అడవులను గ్రామములను నైపుణ్యము పట్టుకొనుచు ముందునకుపోయిరి. ముఖ్యముగ తూర్పున జర్మనులు ధియోమాంటు స్థానమున మరల నాకమించిరి.

సోమున తీవ్రమున కాంతముగ నుండినది. చాలావరకు ప్రతికూలముగ నుండినది పరాసు సేనల సోము నదికి దక్షిణమున తూర్పునకు దక్షిణమునకు చాలాసానుము నాక్రమించి అనవల్లికను బాల్లెలనుచుచున్న అడవులను తెల్లయి ఎరు. కాంటి గాగ్నిమును ఈ స్త్రేముకు వశపరుచుకొనిరి. ఈప్రెసులో కొన్ని యిండ్లుమాత్రమే జర్మనుల స్వాధీనముననున్నవి. వారచట నింకను ఎదిరించుచున్నాడు. ఒక్క ఈప్రెసులోనే 500 మంది నైపుణ్యము పట్టుకొంటిమి. ముఖ్యముగ ఎడమప్రక్కను ఫిరంగులు కాల్చబడినవి. ముఖ్యముగ కుడి ప్రక్కను జర్మనులు ధియోమాంటు గ్రామమున ద్వీగుణీకృత నైపుణ్యములతో తలపడి వారివై వెల్వెర్లగులల కాల్చిరి. చాలసాను జర్మనుల ప్రయత్నములు విఫలమైవిగాని వారు మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు ప్రభుసేతో తలపడి 4 వ సారి ధియోమాంటుస్థానము నాకమించిరి. మేము వారికి చేరుననే యున్నాము. డెస్ట్రు లా ఫిరంగుల స్థానములవై జర్మనులు విస్తారముగ ఫిరంగులను కాల్చుచున్నాడు.

వెర్షను యుద్ధము.

ఈ ఉధృత మోట్లము రంగమున శత్రువులు మట్టుడింప బ్రతుకొంది కాని మన అగ్ని వర్షమున పలాయితులైరి. పూమిన్ అడవికి అగ్నేయమున మేము కొంతదూరము ముందునకు వచ్చితిమి. డెలూప్ వైదొలిగియుండు కందకములలో కొంత భాగము నాకమించుకొంటిమి.

రష్యా

శత్రువులు తీవ్రముగ నెదుర్చుట.

వెట్రో గాగ్నిడు జూలై 5:—వార్షికో విచ్చికి ఈకాన్యమున పోరు జరుగుచున్నది. జర్మనులు చాల పట్టుదలతో నేది రించుచున్నాడు కొత్తకి శత్రువులను వాసుపార్వ్యమునందలి కొట్టకొనను మొదటివరకు కందకములను మేమాక్రమించితిమి. కాల్చెధియా కొండ సాలోపులందు మేము గొప్ప శత్రు సేనను తలపడితిమి.

దేశీయ తంత్రీ వార్తలు

[మా స్వదేశీ విశేషముల యొద్దనుండి]

మైసూరు

నవంబరు 20.

మైసూరు జూలై 6:—నవంబరు 20 వరకు పంపిణీ చేయబడ్డ బియ్యం మైసూరులోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది. అందులో 100 మైట్ల బియ్యం ఉన్నది. ఇది మైసూరులోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది. అందులో 100 మైట్ల బియ్యం ఉన్నది. ఇది మైసూరులోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది.

బంగళా

బెంగాల్ జూలై 6:—నవంబరు 20 వరకు పంపిణీ చేయబడ్డ బియ్యం బెంగాల్ లోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది. అందులో 100 మైట్ల బియ్యం ఉన్నది. ఇది బెంగాల్ లోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది. అందులో 100 మైట్ల బియ్యం ఉన్నది. ఇది బెంగాల్ లోని పంపిణీ కార్యాలయములో ఉన్నది.

అవును పోలీసు వారు మీ సొంత పనులను తీసుకువెళ్ళి మీ పట్టుకొని నిర్బంధపాటునకు నుండిరి. ఇంతవరకు మీరికి వారంటును మావలేదు. నామీను కంగీకరించలేదు మీయొద్ద కొన్ని బంగారు కాసులు కొన్ని బంగారు కజీకెలును దొరికినవి. మీరు దక్షిణాఫ్రికాలో వెళ్ళినందున చేసినట్లు తెలుసుపడలేదు. పోలీసు వారు ఖజానాలో 54 కజీకెలను నమోదు చేయవచ్చునని తెలిపినది. అవి నిర్బంధితుల వ్యాపారానికి వార్తకు గాదు నడివిరి.

ఆంగ్ల రంగ యుద్ధము
లండన్ జూలై 6:—ఆంగ్ల, సోమలీ వరుల మధ్య దొమ్మి యుద్ధము జరుగుచున్నది. 5000 మంది సైన్యము పట్టుకొనబడిరి.
మెక్సికో గందరగోళము
వాషింగ్టన్ జూలై 6:—మధ్యకర్త పద్ధతి జనరల్ కరెంజాగా రామోడిరి. ఇట్లు రెండు వేల మంది సైన్యము గలిగినది.
హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.
మొదటి వరసలకు సంఘం కాశీలోని సెంట్రల్ హిందూ కళాశాలా భవనము 12.8.16 న జరుగును. స్వామియన మహారాజుగారు ప్రోఫెసరుగా పాఠ్యరంభింతురు. చాలమంది విద్యార్థులు జరుగును.
సైనికులకు వడదాకిన కేసు
సిమ్లా జూలై 6:—ఈ కేసును విచారించుటకు జనరలు గాంచెను. కల్లులు మోలెనువరకు ఏ.ఎమ్. ఎన్ గార్డును నియమించిరి. వారి వారమున సిమ్లానుండి బయలుదేరి ఆరేణి మార్గమున సైనికులు మరణించిన స్థానముల కన్నీటికిని బోయి తరిగించెదరు.
లండన్ జూలై 6:—సాముఖ్యులందరూ కందక యుద్ధము సాధారణముగా జరుగుచున్నది.
శత్రువులములు
లండన్ జూలై 6:—జర్మనులకు ఈ దిశము విపరీత సప్తము గలిగింది. ఖైదీల సంఖ్య 6000 రకు మించినది.
పశ్చిమరంగము
లండన్ జూలై 6:—ఆంగ్ల సాధిగతి జనరల్ హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి. స్వల్పముద్ద మింకను జరుగుచున్నది. కొన్ని కొన్ని స్థలములలో మేము ముందుకు వచ్చితిమి. మన మేధావులు గోల్పోలేదు.
ఇటలీ వారి ప్రకటనము.
రోమ్ జూలై 6:—అడిజే (బెల్జియం) మధ్య ఇటలీ వారు ముందుకు గానుండలేదు. ఇటలీ వారి చేయుచున్న ప్రయత్నము లన్నియు విఫలమైరి. అట్టిగా పానము కడ ఇటలీ వదలిసేలు విజయమును బడసి నెలూరియో వర్తక భాగము వాగ్వియించిరి. కాన్ఫెరెన్స్ లో శత్రువులు పూర్తిగా తరుణు బడిరి. ఇసాన్జోగమున ఫిరంగులు తీరియు కాల్పు బడిరి.
మెయిలు స్టీమురు.
బొంబాయి జూలై 6:—గడచినమాసము 11 వ తేదీన బొంబాయి విడిచిపోయిన “కలికానీయ” అను స్టీమురు 4 తేదీ మంగళవారము నాడు ముంబై కుగా లండన్ చేరినది.
పార్లమెంటు శుభ్రము. ఈ మధ్య శుభ్రము బడిన ఇండియా గవర్నరు మెంటు కానన వరదాజిల్లు తీసివేయవలయును. నా చెప్పుటకు బొంబాయి పుర జము 8 వ తేదీన శుభ్ర చేయుదురు.
నిరాధారులకు జెల్లియరు పిల్లలు.
బొంబాయి జూలై 6:—రాజధానిలో పాఠశాల విద్యార్థులు క్రీడానోదములను ప్రదర్శించి సామ్యును ప్రోత్సహించుటకు ఈనెల 10 వ తేదీ నిర్ణయింపబడినది. కొందఱు విద్యార్థులు ఇంటింటికీపోయి సామ్యు నమూనా చేయుదురు. బొంబాయి నగరమునందే చాలసామ్యు ప్రోత్సహించుచు అందఱు అనుకొనుచున్నారు.
సూర్యభాగ్య వస్తువులను మోచుచు.
బొంబాయి నౌకావ్యాపారుల అభిప్రాయము.
బొంబాయి జూలై 6:—5-10-16 వ తేదీనండియు నూరుల కాలమును బట్టుకు రు 0-5-0 మోచుచేయబడును. తంత్రీ వార్తను బొంబాయి నౌకావ్యాపారులు కాంతముగనే చదివిరి. ఓడల కేట్రలు యుద్ధమునకు పూర్వము దాంకంబై నిపుడు 5-6 రెట్లు మోచినందున ఈ కాలమున కాలాదారులకు కట్టకుండా వారే భరింపవలసివచ్చును. ఏ.ఓ. బి. వి. ఏ. ఎ.ఎ. సి.ఎ.ఎ. ఇ.ఎ.ఎ. కంపెనీల వారును చిల్లర నౌకలను విస్తారముగ ఉత్తేజము కంపెనీల వారును గూడ నీయభిప్రాయమునే తెలిపిరి.

TELEGRAMS.

Lord Carmichael's Speech.

H. E. the Governor in opening the college said that function represented a great advance in the efforts made during the last four years to meet a much felt want by providing a second medical college in Bengal and improving the status of the independent medical profession in Bengal. For many years the number of applicants for medical education far exceeded the opportunities given them to obtain it. Last year no less than 725 students of whom all but 26 possessed qualifications higher than the university matriculation examination, applied for admission to the medical college but the number of vacancies was only 137. These figures showed the great demand for thorough medical training. It seemed to him that comparatively little had been done to meet this demand. That demand was met by the rise of the oldest and most notable of the private institutions, the Calcutta Medical School, which formed the nucleus of the institution to the status of a college which His Excellency had great pleasure in opening. In conclusion His Excellency said that the institution was a Bengali institution and managed by Bengali doctors for the benefit of Indian students and he felt confident that it would be supported by Bengalis, and those who loved Bengal. He said that it represented the best, wisest and most practical thought in Bengal and hoped the Bengalees would work hard and make it an unqualified success.

Mr. Bhupendra Nath Basu thanked H. E. the Governor for sympathy and support throughout.

An Interesting Suit.
Historic Questions Involved.

CALCUTTA, July 6.

An interesting suit in which some historical questions are involved is going on in the court of the second Subordinate Judge of Dacca. The parties are two Mahomedan brothers named Makramali and Nizamali, who claim to be descendants of Nawab Saista Khan, representative of the Mogul Emperor Aurangzeb in Dacca. Both defendant and plaintiff live at Barakatia. Now a dispute has taken place between the brothers over a property and some documents of the time of Saista Khan have been filed. The determination of the title depends to a great extent on whether they are Shias or Sunnis, for these two sects of Mahomedans have different customs of inheritance. The plaintiff Makramali says that he is a Shia for Saista Khan from whom they are descended was a Shia, while the defendant says that he is a Sunni. The latter gives as his ground for considering Saista Khan to be a Sunni the fact that Aurangzeb who sent Saista Khan to Bengal looked down on Shias. The case is proceeding.

Bombay.

A DEPUTATION TO LORD WILLINGDON.
Re-Oriental Research Institute.

POONA, July 5.

A deputation headed by the Chief of Ichalkaranji and consisting of Doctors Belvalkar and Gune, Secretaries, Sardar K. C. Mohendale, Prof. Rawlinson of the Deccan College, Dr. Harold Man of the Agricultural College, Mr. N. C. Kelkar, editor of the "Maharatta" Mr. N. N. Apte President of the City Municipality and Mr. Mahabagawat was received by Lord Willingdon in the Council Hall to-day in connection with the Bhandarkar Oriental Research Institute which is shortly to be started in Poona.

In the course of the address which a Deputation in connection with the Bhandarkar Oriental Research Institute presented to H. E. Lord Willingdon to-day, it was pointed out that it is proposed to found an institute which will contain a library, a reading room and other facilities for advancing work. This institute is designed, said the address, to be a perpetual commemoration of the life work of Sir Ramkrishna Gopal Bhandarkar, the foremost of living Orientalists. Sir Ramkrishna has already promised the Institute his unique Oriental Library. "Our great desire is to train students in the critical habits of thought and work which this great scholar has inaugurated in the East in order that they may carry on his work in the spirit of the Master. We aspire eventually to the development of the Institute which may train graduates for the highest University degrees, and we hope to do similar service for our shastras and pundits and so preserve and further the indigenous scholarship of India, which is in danger of becoming obsolete and out of touch with modern needs. For the benefit of other Oriental research students in different parts of the country we likewise contemplate the establishment of a Bureau for literary advice and information, especially in Oriental subjects. We have already undertaken the publication of a commemorative volume to be presented to Sir Ramkrishna on his 80th birthday, to which many eminent Orientalists from India, America, France and England have promised to contribute. We also have in view the publication of a journal and a series of texts embodying the result of the research work done under the auspices of the Institute. We hope and trust that we will be in a position to complete our plans and actually open the institute on the 6th July, Sir R. G. Bhandarkar's 80th birthday, and it would be in the fitness of things that the very first function of the Institute should be the presentation of the commemorative volume just referred to."

Lord Willingdon's Reply.

H. E. Lord Willingdon, who was accompanied by his Private Secretary, replied as follows to the Deputation:—GENTLEMEN.—I have listened with the greatest interest to the account you have given me of the objects of your institute, and as I understand, your main purpose in meeting me to-day is to enlist my interest in and sympathy with your aims and activities. I can assure you that you have fully attained that purpose. I am particularly gratified that in an institute whose aims are so high and so progressive as yours should be associated with the name of my venerable friend Sir Ramkrishna Bhandarkar, who has done so much to promote the reputation of this presidency in the domain of oriental research and scholarship. His name and inspiration, to say nothing of his generous practical support in placing at your disposal his valuable collection of oriental books, will ensure that your institute will be inaugurated under the happiest auspices. You will very shortly receive a reply to the specific requests you

have made in your official letter to the Government, which, I trust, you will find of a satisfactory nature. You will, therefore, not expect me to refer to them on the present occasion, I am flattered by your kind invitation to me to accept the presidency of the Institute. I would suggest, however, that until the negotiations that are in progress between yourselves and Government are finally settled I could hardly with advantage accept it. If, when the measures which you have in contemplation have been put into concrete form and are in actual operation, you are disposed to renew your invitation I shall accept it with much pleasure. I recognise fully the great importance, in the present state of educational development, of education in India, of all movements which are designed to increase the facilities for independent research, to preserve indigenous learning and to direct it into new and more progressive channels. I am afraid that it cannot be denied that there is a strong tendency for educational activity to aim too exclusively at purely utilitarian ideals. If you succeed, as I hope you will succeed, in fostering a desire for knowledge as an end in itself and in making new additions to our present stock you will have to your credit a great and memorable achievement. I can sincerely assure you that I shall watch the progress of your enterprise with the greatest sympathy and interest, and I wish you success commensurate with the high ideals with which you embarked upon it.

Raising of Suez Canal Dues.
Opinion of Bombay Shipping Circle.

BOMBAY, July 5.

The telegram stating that the Suez Canal dues will be raised 50 centimes (five annas) a ton from the 5th October was received in Bombay shipping circles without alarm, the reason being that with freights four or five times as high as pre-war rates an increase of half a franc on the existing 6-25 francs per ton for the Canal is one that the shipping companies can very easily bear without calling upon their customers to pay more. This, in short, was the opinion expressed by representatives of the P. and O. and British India, Anchor and City, and Ellerman Lines, which will be principally affected, and by one or two firms which charter tramp steamers on a large scale.

Bombay Share Market.

BOMBAY, July 5.

An excited market with large business and bulls freely working for rise in anticipation of rain was the feature of to-day's market in cotton mill shares. Centrals advanced to Rs. 2,200 and Swadeshis to Rs. 1,725. Standards kept steady at Rs. 1,270. Colaba Land and Mill shares at Rs. 1,340. Crescents advanced to Rs. 1,283 and Currimbhoys to Rs. 250. Indore Malwas were firm at Rs. 322. Madhowjis advanced to Rs. 1,445. Indian bleaching was steady at Rs. 162. Fazulbhoys were firm at Rs. 495. Tata Mills advanced to Rs. 405. Bank shares were unchanged. Bombay Burmahs advanced to Rs. 925. In miscellaneous shares Tata Iron and Steel ordinary were firm at Rs. 180 and deferred advanced to Rs. 752. Tramways were firm at Rs. 270, 3½ per cent. Government Paper was quiet at Rs. 79 and small pieces at Rs. 798.

Central Provinces.

C. P. Council Elections.

NAGPUR, July 5.

The preliminary election of delegates in connection with the election of a member of the Imperial Legislative Council by the Landholders of the Central Provinces took place at all district headquarters to-day. The 40 delegates who were elected to-day will meet at Nagpur Secretariat on the 2nd August to elect a member. Sir Gangadhar M. Chitnavis is not contesting this time. There are now only two candidates, the Hon'ble Mr. Bishnuddat Shukul and Rao Bahadur Pundit.

Mysore.

A Baroda Prince's Departure.

BANGALORE, July 5.

Prince Dhiaryasila Rao of Baroda who has been here for the last few weeks left last night by Poona Mail. He was accompanied to the station by the Yuvaraja and the Maharani of Cochin Behar, and they were present on the platform till the train steamed off.

The Walking Championship of India.
A Challenge to Walk 50 Miles.

BANGALORE, July 6.

The "Royal Sussex Herald" understands that Rifleman H. W. Horton (Surrey Walking Club) of the 18th Rifle Brigade, Port Blair, has challenged Sergeant H. E. Lang of the 2nd 6th Sussex Regiment, Bangalore to walk for the Championship of India, a distance of fifty miles. Sergeant Lang is also a member of the Surrey Walking Club and was winner at the London to Brighton walk a few years ago. Horton has the same record and it is anticipated that an interesting race would take place.

BRIEF TELEGRAMS

The opium sale at Calcutta yesterday realised twenty three lakhs and twenty thousand rupees.

Sir James and Lady Meston also Sir Benjamin Robertson arrived at Simla to-day and are guests of H. E. the Viceroy.

The Hon'ble Kamini Kumer Chandra was to-day elected by Assam non-official members to represent them on the Imperial Legislative Council.

Good progress is being made by the Telegraph Department with the erection of wireless station at Maymyo which is expected to be ready for use in next cold weather.

The "Daily Gazette" of Karachi hears that Mr. J. A. Scarr, a pilot of Karachi harbour, has been appointed as Harbour Master of Basra on a salary of Rs. 1,500 per mensem during the currency of the war.

Mrs. H. W. Hancock who had done very good work in Burma since 1874 for Baptist Mission died at Taunggya on Monday. The body was brought to Rangoon at her request and buried beside her husband (who died in 1884) in the Baptist cemetery.

Reports received from all parts of Gujarat at Kathiawar show that everywhere the want of rain is seriously felt, and conditions in some parts of the latter province have become more acute than before, water for drinking purposes and fodder having run short.

The Bank of Bengal has declared half yearly dividend and bonus at the rate of 16 per cent, placed four lakhs to the reserve, half a lakh to gratuities and pensions, and carried forward five lakhs and thirty-five thousand.

Information has reached the Indian Council, St. John Ambulance Association, that the Ambulance Flats "Doris" and "Calcutta" subscribed for by the people of Calcutta are in daily use at the front carrying sick and wounded, the former at Amara and the latter at Basra.

Latest Telegrams.

LONDON, July 6.

General Haig reports that hand-to-hand fighting continues between the rivers Ancre and Somme and 500 more prisoners have been taken.

WASHINGTON.—General Carranza has accepted the principle of mediation and the danger of war has been averted.

LONDON, July 6.

The communique from general Haig says:—Fighting is continuous taking the form mostly of local struggles for strong points, the result being that we have advanced slightly in certain sections. We have lost no ground.

The German casualties to-day were very heavy. Total prisoners now number over 6000.

There is ordinary trench warfare on the rest of the front.

LONDON, July 5.

ROME:—The Communique says the enemy is fruitlessly endeavouring to stem the Italian advance between rivers Adige and Brenta. Italian infantry scored a success in the Astico basin capturing the crest of Mount Seluggio. The enemy was heavily repulsed in Campelle valley. Artillery activity on the Isonzo is increasing.

LONDON, July 6.

PETROGRAD:—The Communique says:—Fighting between the rivers Styra and Stokhod has extended southward to river Lipa and is very fierce. While the enemy have attacked without result, the Russians at several points have captured positions with thousands of prisoners, many machine guns and guns and thousands of rifles. The bridging corps were most helpful advancing with the assaults and working under rifle fire. Enemy crossed the river Styra above the mouth of Lipa but were thrown back with heavy loss. The Russians are advancing along the Kolomea-Delatyn road driving back the enemy. The artillery is already engaged on the slopes of the Carpathians. Two enemy seaplanes were felled in the Gulf of Riga.

(ASSOCIATED PRESS.)

Prof. Ramamurti At Pudukkottai.

PUDUKKOTAH, June 6.

Professor Ramamurti, the Indian Hercules, has been entertaining the public of Pudukkottai for the last four days with his talented troupe of acrobats and others and his feats of strength are a marvel. The house is every day full. He has arranged to retire from the business and has visited these parts only with a view to impress on the minds of the public the advantage of physical culture. He says he is going to start a central school of physical culture for training students and hopes to give scholarships to the deserving. He gives his last performance under the distinguished patronage of the Dewan to-night.

Collections for Belgian Children's Relief.

BOMBAY, July 6.

All educational institutions in the Presidency are organising sports, concerts and entertainments in aid of the movement to make July 10th a day for collection of money by school children to help Belgian destitute children. Students of some institutions have undertaken house to house collection and it is anticipated that the collection in Bombay city alone will amount to a respectable sum.

The Sun Stroke Deaths Enquiry.

SIMLA, July 6.

General Gamble and Colonel Molesworth L. M. S., who have been appointed to enquire into the recent deaths from heat stroke among the troops while travelling by rail from Karachi to Northern India are to leave Simla at the end of the week to conduct their enquiry. They will, it is understood, travel over the line where fatal cases occurred. Numerous witnesses will be examined.

The Hindu University.

BENARES, July 6.

The first University Court of Benares Hindu University will be held on the 12th August at the Central Hindu College, Benares. The Maharaja of Gwalior, Pro-Chancellor will open the meeting. Various members will be elected as also the Pro-Vice-Chancellor and other officers.

Consolidation Bill.

Proposed Bombay Meeting.

BOMBAY, July 6.

A public meeting of the citizens of Bombay will be held on Saturday, the 8th inst, for the purposes of representing to the authorities that the Indian Consolidation Act Amendment Bill recently introduced in Parliament be dropped.

THE GREAT WAR.

French Approaching Peronne : Next Advance.

GERMANS RECAPTURE THIAUMONT.

British Progress : 6000 Prisoners Taken.

CARENZA ACCEPTS MEDIATION : WAR AVERTED.

[Reuter's Agency.]

France.

Approaching Peronne.

The Next Advance.

LONDON, July 5.

PARIS. A semi-official statement emphasises the nearness of the French to Peronne, where the Germans are hastily organising a bridgehead. Summing up the results of the offensive, the statement says:—We have captured 19 villages, 8,500 prisoners, 10 batteries, of which 5 are heavy batteries, and a quantity of machine-guns and trench mortars. Our losses have been very small. The splendid results are due to the effectiveness of our fire. Probably operations on the Somme will soon come to a halt and enable us to bring up artillery and prepare for the next advance.

Strong German Attacks Repulsed.

Sir Douglas Haig in last night's communique says:—Fighting continued on our southern front throughout the day. We made slight progress at some points of the remainder. A whole German battalion surrendered in the vicinity of Fricourt yesterday. Fierce fighting and bombing encounters have taken place in the past 24 hours in La Boisselle, which our troops now completely hold. A strong German bombing attack in the afternoon on their original front line south of Thiepval was easily repulsed with loss to the enemy. Between Thiepval and the river Ancre the enemy heavily shelled our new trenches. The situation immediately north of the Ancre is unchanged. There was considerable artillery activity to-day about Loos and the Hohenzollern. A German raid last night south of Armentieres completely broke down under rifle and maxim fire, the enemy losing considerably.

British Aviators' Successes.

Our bombing aeroplanes yesterday successfully attacked important railway centres at Comines, Comblès and St. Quentin. Our offensive patrols working far into the enemy's country encountered great numbers of hostile aeroplanes and much fighting occurred. Four German machines were brought down in their lines and three others were driven to the ground damaged. We suffered no losses beyond those already reported.

Thiaumont Recaptured by Germans.

PARIS.—It is officially announced that the French continued to make progress south of the Somme, capturing woods, villages and prisoners. The Germans east of the Meuse recaptured the Thiaumont work.

A communique states that there was quiet north of the Somme. Despite the bad weather which hampered operations, the French south of the Somme extended their positions southwards and eastwards and captured the woods between Assevillers and Barleux and the village of Belloy-en-Santerre and also Estrees except a knot of houses where the Germans are still resisting. Five hundred prisoners have been taken at Estrees alone. There was an artillery duel on the left of the Meuse. The Germans on the right of the Meuse redoubled their efforts in the Thiaumont region, which was bombarded very violently with heavy guns. After several attempts had been repulsed the Germans, in great strength at two in the afternoon captured Thiaumont work for the fourth time. We remain in close touch. The Germans are furiously bombarding Damloup and Laufee batteries.

Heavy Fighting Near Rivers.

Sir Douglas Haig reports that heavy fighting continued at night in the neighbourhood of the rivers Ancre and Somme. We further progressed at certain points.

German Units From Verdun Rushed.

German artillery fire was intense in certain sectors. Two determined attacks on our new trenches at Thiepval were broken. Reuter wires from the Press Camp in France that prisoners say that German units have been rushed from Verdun and Lens to the battlefield.

Russia.

Russian Orders for Munitions.

ALLAHABAD, July 6.

The "Pioneer's" Tokio correspondent writes:—Russian orders for munitions still continue to pour into Japan. The orders which Japan has received from Russia since the war began now total some 400,000,000 yen. Most recent orders have been for 3,000,000 yards of army cloth, 2,600,000 pairs of military boots and 20,000 pairs of sandals valued at some 50,000,000 yens. A previous order received by the Japanese military authorities for woollen cloth to the value of 5,000,000 yen was met immediately from the army stores on hand, while a further order for 2,800,000 yards of army cloth and 600,000 pairs of shoes of the total value of 15,000,000 yen was filled and delivered last autumn. It is reported that additional orders to the extent of 15,000,000 yen have recently been placed with private firms, such as the Mitsui the Okura and Shisukawa, including not only woollen cloth, but wire and sanitary goods. Russia has been trying to place orders in the United States, but owing to the uncertainty of date in delivery and comparatively high prices asked, she is finding it more profitable and convenient to depend on Japan.

Enemy's Desperate Resistance.

Engagement on Spurs of The Carpathians.

LONDON, July 5.

PETROGRAD.—A communique reports that fighting continues north-east of Baranovitchi and the enemy are putting up desperate resistance. We captured westwards of Kolki first line trenches on the extreme left wing and engaged strong enemy rearguards on the spurs of the Carpathians.

Rumania.

Rumania Seizes Austrian Material.

Trade With Bulgaria Prohibited.

LONDON, July 5.

BUKHAREST.—The Government is seizing a quantity of Austro-Hungarian rolling stock and ammunition sent to Rumania from Bukhovina to escape capture by the Russians. The Government has prohibited the exportation of numerous products to Turkey and has notified total prohibition to Bulgaria.

Holland.

Naval Defence of Dutch East Indies.

LONDON, July 5.

THE HAGUE.—The Bill for the defence of Dutch East Indies provides for the building of a fast cruiser and three submarines.

Africa.

Fighting in E. Africa.

Enemy Driven from Prepared Positions.

LONDON, July 5.

General Smuts reports that General Vandeventer assumed the offensive on June 24th and drove the enemy from all prepared positions about Kondolairangi. He is now pursuing them towards the central railway. We have secured Karagwe district.

United States.

French Loan of 100 Million Dollars.

LONDON, July 5.

It is stated in New York that a French loan of a hundred million dollars has been negotiated in the United States, and also that a Finance Corporation has been organised by the Entente banking interests in New York.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 5.

The following telegram, dated the 3rd instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The British offensive on the Somme was vigorously continued throughout day and night on July 1st, and on the 2nd fresh progress was made. Counter-attacks were repulsed and 3,500 prisoners taken. The struggle is particularly keen between the rivers Ancre and Somme round the village of Montauban, which was captured on the 1st, violently counter-attacked during the night and firmly held Mametz, Fricourt, which was captured on the 2nd after desperate struggle, and La Boisselle, where the British are making progress.

The French are attacking on 6 of the 25 miles of front and have carried, after violent fighting, the village of Curlu and established themselves on the edge of Hardcourt. They also advanced south of the Somme and reached a number of points in the German second position and captured 6,000 prisoners. The large number of dead indicates that the German casualties have been very severe, especially in the vicinity of Fricourt. The offensive has made a good beginning and promises well, but an operation which is intended to be prolonged cannot be judged by the result of the first two days. It is only a part of the great scheme of co-ordinated strategy designed to keep the enemy engaged everywhere and to wear down his fighting forces. It is still only in its initial stage, and long sustained and probably costly pressure will be required. Continued German assaults on Avocourt, Hill 304 and Morthomme show that the enemy have not given up the plan of forcing the French back on the west of the Meuse, but all attacks were repulsed. Fierce fighting for Thiaumont work also continues. The Germans first recaptured it, but afterwards were driven out again.

TELEGRAMS.

The Russians, after a desperate battle, captured an Austrian position west of Kolomea. Desperate fighting occurred between the Styria and the Stokhod. The Russians repulsed further German attacks.

The Italians continue the offensive vigorously between the Adige and Brenta, maintaining steady pressure on the approaches to Roveredo and reaching the summit of Monte Muja in the Posina valley. The Italians have also progressed on the extreme right in the sector between Selz and Monfalcone.

The Russians drove back the Turks from positions ten miles west of Trebizond and repulsed a Turkish attempt to advance 45 miles south of Trebizond. Important Turkish forces are pressing the Russians in the region of the Keringh-Baghdad-Teheran Road.

Civil Assistant Surgeons for Military Duty.

SIMLA, July 5

The following further nineteen Provincial Civil Assistant Surgeons, representing no less than seven provinces in India, have now been ordered for temporary military duty:—Messrs. 1 Tirath Ram, 2 Gur Das Ram, 3 Sham Bihari Lal, 4 Nain Singh Gurkha, 5 J. C. Sampson, 6 N. D. Mullan, 7 D. R. Kharas, 8 Dharendra Nath Gupta, 9 Ramanujayya, 10 P. Kesavaswami, 11 Raghava Wornar, 12 P. C. Marsh, 13 C. Rangabashyam, 14 P. L. Bahl, 15 L. Htin Poh, 16 Vidya Bhushan, 17 Pram Nath Dogra, 18 Munshi Ram Gupta, 19 Banarsi Dass.

All-India Weather.

SIMLA, July 5

The northward advance of the Arabian Sea monsoon has been continued and the rainfall now extends over Central India west. The Bay monsoon is temporarily weak, owing perhaps to the disturbed conditions in the south of the Bay. Rainfall has been nearly general in Lower Burma, Orissa, Central India west, Konkan, Bombay Deccan, Mysore and Malabar, local in Assam, Bengal, Chota Nagpur west. United Provinces, Central Provinces, Hyderabad, Madras Deccan and North Madras coast. A few falls also occurred in the east and north Punjab. Chief amounts are:—Victoria Point and Cherapunjee 2 inches, Sibsagar and Darjeeling 1, Jalpaiguri 6, Bareilly ¾, Indore, 1½, Panchmarhi 1, Marmagao 3, Karwar 1, Ratnagiri, Mangalore, Gulbarga and Madras 1½, Jalagao and Hyderabad Deccan 2, Bangalore 1.

FORECAST:—No large change.

Export of Raw Jute to Portugal Prohibited

SIMLA, July 5

The "Gazette of India Extraordinary" issued this evening states:—In exercise of the power conferred by, Section 3 of the Import and Export of Goods Ordinance, 1916 (4 of 1916) and in modification of notification No. 187-W dated the 24th October 1914 in the Department of Commerce and Industries as subsequently amended the Governor-General in Council is pleased to prohibit with effect from the 7th July 1916 the export of raw jute to Portugal provided that nothing in this notification shall apply to raw jute shipped under a license issued by the Chief Customs Officer at the place of Export.

Calcutta.

The Interned Arrivals from S. Africa.

Mr. Norton's Application.

CALCUTTA, July 5

At the High Court, to-day, before Mr. Justice Chaudhuri, K. P. Patel and four other inhabitants of Surat who had been interned were produced, when Mr. Norton applied for a rule on the Commissioner of Police and the Jailor of Alipore Jail to show cause why they should not be released. Counsel said that these men, who had been doing business in South Africa, came to Calcutta from South Africa on the 19th June last when their belongings were searched and they were arrested and interned. Up till now no warrant or order was shown to them and their bail applications were refused. In the possession of these persons were found a number of sovereigns and some nuggets of gold. It was not suggested that they had committed any offence in South Africa. The Police was said to have acted under Section 54 Criminal Procedure Code.

Mr. B. C. Mitter, Standing Counsel, said that the Police did not act under Section 54. These men were arrested on the strength of a letter written by Mr. J. G. Cumming, additional Secretary to the Bengal Government, to the Commissioner of Police. In that letter Mr. Cumming enclosed an order of the Governor-in-Council directing the detention of these persons in the Alipore Jail. The order said that the Governor-in-Council was satisfied that it was desirable that they should be interned temporarily in the Alipore Jail. That order authorised the Commissioner of Police to arrest these men. It was under the Foreigners Ordinance regarding the ingress of persons into Bengal by land or sea.

Eventually, it was settled that Mr. Norton will file an affidavit on Friday, stating his grounds for making this application, and the Crown will supply all facts Mr. Norton wanted. The matter will again come up on Tuesday next.

A Private Medical College.

Opened by the Governor.

CALCUTTA, July 5

H. E. the Governor to-day presided at the opening ceremony of the Belgatchia Medical College, the first Medical College in India organised by private enterprise and managed unofficially. The institution was started in 1884 with Ayurvedic and other departments. In 1887 the Allopathic portion was named Calcutta Medical School and in 1889 was registered as a public institution. In 1897 a small hospital with fifteen beds was started, the present accommodation in the hospital being for hundred patients. In 1913 representatives of the institution met in conference with the Government of Bengal, the latter promising a capital grant of five lakhs and a recurrent grant of fifty thousand annually, the school authorities agreed to raise two and half lakhs and in 1914 the school obtained a provisional affiliation for preliminary scientific M. B. examination.

స్త్రీజనమునకు ముఖ్యమగుభూషణము.

చక్కనితలకట్టు.

కట్టువలె, మెత్తనై, దట్టముగానుండు నల్లనిశిరోజముల కోరని స్త్రీలుందురా?

కామినియా ఆయిల్ (రిజిస్టరు)

లిప్

స్త్రీలకు తప్పనిసరి. మెదడునకు మెదట్టుకారలకును స్త్రీలకును, చుట్ట బనియేలేదు. ఉష్ణాధికముయిన తలచల్లబడును, నొప్పిపోవును, బట్ట తల బాగుబడును, అన్నిటికన్న మిన్న నువాసన లలిరించును.

మైనూరు వస్తుప్రదర్శనమున **బంగారుపతకము**

బహుశతి బడసినది. దీని ప్రాధాన్యము విశేషముల బొగడుట కిదియేచాలును. ఊరక గ్యారంటీని పూచీలు, ఇయ్య నేల. కేళమందంతటను వాడబడుచున్నది. యొకటియే. ఇంతవరకు వాడి చూడకున్నచో వెంటనే వాడుకు. నిత్యముగా నంతోహమును గలిగింపగల గొప్పవరము. ఒక్కసారి వాడినచో ఎల్లప్పుడును మీరే విడవాలగుదురు.

హెచ్చరిక:— కామినియా ఆయిల్ అడిగినవస్తువుల కొందఱు మోసగాండ్లు ఏదో యొక సామాన్యపు మానె చూపి "ఇది చాలవంచిది. మిక్కిలి చాక్క" అనికెప్పి దానిని కొనుడు కెప్పుడున్నారట. ఆమాటలచే మోసపోకుడు. ఆ మానె లలో వారికి మిక్కిలి లాభము కచ్చయందుటచే అట్లు చేయుచున్నారు. కామినియా ఆయిల్ రిజిస్టరు మాన్యు చూచి కొనుడు.

ఒక సీసా రూ 1-0-0. 2. పి. రూ 0-4-0
3 సీసాలు రూ 2-10-0. 4. పి. రూ 0-7-0

సోలువజెంట్లు, ఆంగ్లో. ఇండియన్ డ్రగ్స్, అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155, జామ్నూనీడ్ మార్కెటు, బొంబాయి

మదరాసు ఏజెంట్లు- మహతా పురుషోత్తం మూర్తి, 29, చైవాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

124

మోహినీతైలము.

5 తులముల నూనె గల సీసా 1-కి 0-12-0. వి. పి. చార్జి వేలు.

స్త్రీ పురుషులు వాడుటకు ఉపయోగమైనది. ఇది మనోహరశ్రమజేయు విద్యార్థులు, స్త్రీదర్శు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగువారికి సుఖనిద్ర నిచ్చి విశ్రాంతిని గలుగ జేయును సుందరల మోహలావణ్యములకు ప్రావగు కురులను మనోహరముగ పెంచి కాపాడగలదు. ఇది వెండ్రుకలకు నిగనిగలాడునట్టి సహజమైననల్లనిరంగుకలిగించి శిరస్సునకు చలువబుట్టించి, మెదడుకు శ్రాంతి సొంపునుకూర్చి, మనోహరమైన సువాసనగలిగియుండును. ఈమోహినీ తైలము అనేకసువాసనగల వస్తువులతోడ సాతనముగా తయారు చేయబడియున్నది. తలయందుండు వెండ్రుకలను రాల్చు పురుగులను నశంకజేయగల తైల మిది యొక్కటియే.

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

Amrutanjan

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0.8-0.

తలనొప్పులమాన్పును, ముప్పుపోట్ల బోగొట్టును, చర్మపునోవుల బారదోలును. పొట్లబోగొట్టును, వనమూలికలచే హిందూ దేశమందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

సువాసన గలిగి యుండును.

శంభూష చీటి చూచికొనిన మోసము గలగద.

అమృతాంజనం డిపో, 7, తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

ఆనందవాచక పుస్తకములు

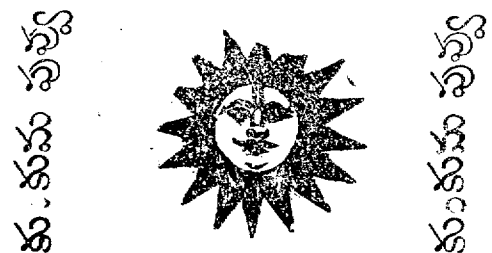
మొదటితరగతినుండి పాఠశాలవరకుతరగతులను మాముద్గ సిద్ధముగానున్నవి. ఇవి తగిదిదేదిన పితామహుడైన నాగార్జున భగవాన్ సాధ్యములైన బ్రహ్మశ్రీ, కూచి నరసింహంతుల వి. యె; డాక్. టి. గారి చేతను, పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహాచార్య - రి చేతను రచింపబడినవి. మతీయు మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను దైత్యుడగు గారు 1916 వ సం. జూలై నెల 6 వ తేదిన పోర్టునెంటు బార్ని గెజట్టులో పాఠశాలలయందు దురయోగింపవచ్చునని ఆను మతి యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి సుందరములైన సాదాపటములును రంగుపటములును నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
" రెండవతరగతి రూ 0-2-8
" మూడవతరగతి రూ 0-3-0
" చాలవరగతి రూ 0-4-0

N.B:—ఎక్కడగకాకొనుటకు నెల్లప్పుడు కమిషనరీయబడును. 235 ఆర్. వెంకటేశ్వర అందుకో,

ఆనంద ముద్రాలయధికారిలు, మదరాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరుకును. కొనువాగు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెచ్చు మొదలగునది ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ, (53) 21, నామ్మంబిడి, బొంబాయి.

ప్రకటన ధర వివరములు.

కోర్టు ప్రకటనలు, వేలం నోటీసులు, మ్యూనిసిపలు ప్రకటనలు వగైరాలు వంక్రికి 0-3-0 వంతునను, స్వలాభ ప్రకటనలు వంక్రికి 0-4-0 వంతునను సంఘసంస్కరణ విషయములు; వివాహములు, జనన మరణాది విషయములు, ఇత్యాదులు వంక్రికి 0-2-0 వంతునను చార్జి చేయబడును. వంక్రికి లెక్కకు రాని ప్రకటనలు అంగుళమునకు తడవకు 1-0-0 వంతున చార్జి చేయబడును.

రూపాయ చార్జికి తక్కువ ప్రకటనలు ఒప్పుకొనబడవు.

బేషధముల విషయమైన ప్రచురణములు సీటి బాహ్యము కాని భాషలో వ్రాయబడవలెను. లేనిచో సంపాదకీయ సవరణములకు లోబడును.

కంట్రాక్టు ధరల వివరములు తెలియ గోరువారు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాసి తెలిసికొనవలయును.

ప్రకటన శాఖాధ్యక్షుడు

ఆంధ్రపత్రిక,

పోస్టుబాక్సు 212 మదరాసు.

ఇండియన్ బాంకి (లిమిటెడ్)

ఈ బ్యాంకి యొక్క ఎస్సెన్షియల్ ఆఫీసు ఈ నెల 3-వ తేదీ సోమవారము మొదలు (హైకోర్టున కేసురుగా) వై. ఎమ్. సి. ఏ. కట్టడములో ప్రారంభింపబడును.

చాల శ్రేష్ఠమైన ముక్కుపొడి.

వలము 1-కి రూ. 0-1-3, 2-కి 1-కి 2-0-0

సుగంధ ముక్కుపొడి

బుడ్డి 1-కి 0-4-0 డజన్ 1-కి రూ. 2-0-0

కే. పొన్నురంగ మొదలయ్యారు,

ముక్కుపొడి వ్యాపారాలు,

పోస్టుబాక్సు నెం. 175, మదరాసు.

శ్రీ శేషులైన గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి చక్కని

రంగుల చిత్రపటము

వ్రతి 1-కి వెల 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

శారదాంబ

స్త్రీధర్మబోధిని యనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘమురాచార సంస్కరణమునకు

మూర్తమిగు జూపబడినది, అందగును

జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుశెట్టిపేటి, మదరాసు.

(Baron & Co)

ప్రతిష్ఠాపనము గానుబుద్ధి 1-కి రూ. 0.4-0
మొదటికరం సామాన్య శ్రేణి 1-కి రూ. 0.14-0

బ్యారన్ అండు కంపెనీ

వారి మేలైన సువాసనపొడి, సాదానస్యము.
మేడు తయారుచేసెడి సస్యము శ్రేష్ఠతరమైన పొగాకుతో
తన, అపువధ మూలికలనున్న సువాసనద్రవ్యములచేతను
సన్న చేయబడినది. ఇది శిశుభారమును, పెండ్లి తలనొప్పి, పీన
క, దీర్ఘ పడకలులు, నువ్వుపి, మైకములు ఇత్యాది శిశుశోగ
ములకు అశలీలగా క్షుద్రుడయే గాక, యానియవయోగియ
యైన, శరీర క్షయములను, బుద్ధిప్రకాశము, సరములను
ఉత్సాహము కలుగును. ఇది ఒకతరపు యాపగియించినవారు
ఇతర సస్యములను ఆశ్రయించును. సర్వజనుల యాపయోగ
వినితమై ఈ సస్యమును సామాన్య ధరకే విక్రయించు
చున్నారము. దీనిని ఒకతరపు పంకీలింది దీనియొక్క నువ్వు
పొడిను గ్రహింపవలయునని మాయొక్క శోధక.

డబల్ బుద్ధులు రూ. 2.8-0
రెండవతరం శ్రేణి 1-కి 0.12-0

ప్రాకింగు పొవ్వు
భక్తులు ప్రత్యేకము.

బ్యారన్ అండు కంపెనీ, 18 మె. సెంటమల్ కబీచ్, నందరాసు.

Silks I

అంగారా!

Silks II

Silks III

కాగితము పొచ్చివారికి ప్రపంచము అందమగునట్లువలె నిర్మింపబడుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యము
కు కలసి వస్తువులతోను ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈ శరీరసౌందర్య అందము తెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మనము ధరించు
వస్తువు ప్రతిభ ప్రయత్నించుచు. అందుచే జనోపయోగముకొలుపును, మా స్వలాభము కొలుపును, జపాన్, నూరత్, బెంగళూరు
యన్నును స్వయంబుండి మేలైనవట్టు తెప్పించి అనేక అందమైన ఆంచులలో (నెల్లూరం, గోరం, దక్షిణాదరం,
మామిడం, దిండికల్ ఆంచు వగైరా) ఎక్కువగాణ్యము, తలుపు, తలపు, మృదావుల, ఖండువాలు, చీరలు, పంచ
లు, కోటుతాళులు, తలగుడ్డలు లానగునవియు నేయుచుచున్నారము. ఇదివరలో మావడ్డబట్టలు ఖరీదుచేసిన వారిలో
కొందరివారికి మామమైన మ్యాగ్నెటైజ్మనులే నేయు తయారుచేయ. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము.
అందువారు ఈక్రింది చిహ్నమును ప్రాయసలెను.

అంచు	వెడల్పు	పొడవు
	అంగుళాలు	గజములు
12-0-0	47	8
10-0-0	47	8
7-8-0	47	8
11-4-0	27	5
11-4-0	32	5
8-12-0	32	5
8-0-0	54	1

నూరత్ పట్టు ఖండువా తెలుపు, గోరెన్ కలరులోను
నూరత్ పేక ఖండువా, తెలుపు గోరెన్ కలరులోను
జపాన్ పట్టు ఖండువా తెలుపు
నూరత్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు గోరెన్ కలరులోను
నూరత్ పేక తలగుడ్డ, తెలుపు, గోరెన్ కలరులోను
జపాన్ పట్టు తలగుడ్డ, తెలుపు.
జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు.

ముప్పన సోమరాజు, వెదాపరం, గోవాపల్లి.

చాణాపేడలులకు వరము: ఐవోడిక్ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

సావంతుని రక్తమువలన జనించువాద్యములకు కీటకమునంటి వండు. దీనివలన, చిన్నవలన, గండములవలన
కీటకములవలన అన్ని విధములవలన గలుగు నర్మశోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

సావంతుని రక్తశుభ్రకారిణి గల మిక్కిలి శక్తివంతమైన, సహజమైన మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన శోగములను
పోగొట్టును. దీనివలన గల మిక్కిలి శక్తివంతమైన, సహజమైన మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన శోగములను
పోగొట్టును. దీనివలన గల మిక్కిలి శక్తివంతమైన, సహజమైన మధ్యవర్తిని అన్ని విధములైన శోగములను
పోగొట్టును.

ప్రొఫెసర్ పి. డి. సావంత్, ఐవోడిక్, రనకవాడి నం. 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 184, No. 2. BOMBAY.

వజ్రగుళికలు:—భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు సరవటుత్వము కారణ
ములు లక్షపుష్టికి బలించి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీరవ్యాధియాయుమువలనను,
జన్మద్రవ్యవలనను గలుగును. వ్యభిచారము సుఖశోగములు, మరభ్యాసములు, విశ్రాంతిలేకుండుట.
20 మాత్రము గల డబ్బి 1-కి రూ. 1-0-0. అమృతాంజనము డిపో, 6, తంబు శెట్టివీధి, నందరాసు.

దంతచూర్ణము

పండ్లపొటుకు తీపులకు మంచిపాడుము.

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు శోముటవలన చిగుళ్లు నుండి రక్తము
ప్రసరించుతుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముచ్చియుల
తెల్లగా నుండును. అనేకులవల్ల ప్రతిరోజు వాడబడుచున్నది.
సర్వసామాన్యముగ అందరును వాడుటకు తగియున్నది.
పండ్లకు బలము నిచ్చును. చిగుళ్లు గట్టిపడును.
ప్రతివారము వేలకువేలు డబ్బిలు విక్రయము.
డబ్బి 1-కి 0-2-0. డబ్బి రూ. 1-2-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు శెట్టివీధి, జార్జిటవును, నందరాసు.

స్టెర్న్స్

తలనొప్పిమందు
నువయోగించి
తలనొప్పి మాన్పుకొనుడు

పాకు

ఇది తలనొప్పికి పార్శ్వశ్రవోష్ణ
కును చాల మంచి మందు. రూఫి
యొడి, రుచిలేనది. మాటు పెట్టబడిన
బిళ్ళ రూపముతో నుండును.
కాశ్రియముగా తయారు చేయబడినది. దీనిని తిను
టకు వెగటుండదు. చూడకూడదుగా నుండును.
ఈ మందు మందులంగల్లలోను బజారుల
లోను వ్హార్సులలోను దొరుకును.
తలనొప్పి కష్టపపుడెల్ల నవయోగింతురు.

దయయుంచి యిటు చూడుడు

1. నిత్యకర్మావ్తకము— సస్యరాంధ్రప్రయోగము. ఇందు
స్నానసంధ్యాకంఠకాది రం విషయములుగలవు. 0-౨-౦
  2. ,, రాభాగము సంస్కృతాంధ్రప్రయోగము. 0-౨-౦
  3. శ్రీశ్రీ తర రక్షిణులు— ,, 0-౬-౦
  4. యోగవాసిష్ఠ రక్షిణులు— సాంధ్రప్రయోగము. 0-౨-౦
  5. హతయోగ ప్రదీపిక— టీకా తాత్పర్యసహితము 3-౦-౦
  6. యోగపాఠం జలము— సాంధ్రప్రయోగవివరణము. 0-౦-౦
  7. రాజయోగరత్నాకరము ,, ౨-౦-౦
  8. ఆభివ్రత ద్వైతాశ్రయ— తొట్టివైద్యము. వచనము. 3-౨-౦
  9. మాఖిలై ఖరి విద్య ,, ౪-౨-౦
  10. శోగాశోగ్య విశేషకము ,, 0-౬-౦
  11. ఆభివ్రతంతియ— సస్యరాంధ్రప్రయోగము 0-౦-౨-౦
  12. తీర్థశాస్త్ర మహాలయప్రకరణము— ,, 0-౨-౦
  13. భక్తివిజయము-వచనము, రభాగములు 3-౦-౦
- కలయవారు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని,
407 గుంటూరు, ఆని వ్రాసెడి.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

లై సెనులభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొన
వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములో
అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయ
బడును. చందాపద్ధతి అరుసంచికలకు రూ. 2-0-0

అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశింతుము లేదు.

సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుదుము.

కలయవారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
(27) 145, కాళిదాసి, వాడరాసు ఆని వ్రాయును.

గ్యాలిన్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదులుటకు, వాటిని శాగుచేయ
టకు తగినవిధము నిచ్చుటకు మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడు
చునో యేర్పాటుగాను యేర్పాడునట్లుచేయునో అవి ఇది
శాఖవపుడు స్వల్పముగా చేయు రిషేరులను యాచుంకము
తెలు అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
కొరవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించ
కర్త మెంటుకారివద్దనుంచి లై సెన్సు యాప్టించి వంతుబడును.
మొదలుట ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

తిరిగిగ్లాసులు జూలై నెల 1వ తేదీ నుండి ప్రారంభమగును.
క్లాసులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేదీనా గాని
అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికోవలయును. పాఠ
శాల విద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తాత్కాలికముగా
ఈ క్రింద నుడవారిండువారికి వ్రాసికొనుడు.

(41) గ్యాలిన్ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, నందరాసు.

Galley & Co, 149, Broadway, Madras.